

M.O.

mededelingen opbouwwerk

AUGUSTUS '82
nummer 3
verschijnt tenminste
zesmaal per jaar

in dit nummer

In dit nummer vindt U o.m.:

- * Insluizen blijkt inluizen (over de aangekondigde
verdwijning van de z.g. O.D.P.-budgetten)
- * In de Enschedese wijk Bothoven werken de bewoners
hard aan een "zelf-beheers-plan" om aan betaalbare
betere woontoestanden te komen én eigen baas te zijn
- * Dr. Ph. Idenburg (Voorzitter Harmonisatieraad)
schreef een behartenswaardig artikel in kwaliteits-
krant NRC over de vervreemding van politiek Den Haag
van de gewone samenleving
- * Een Amsterdamse Deel-gemeente-raadswethouder over de
binnen-gemeentelijke decentralisatie-"opties" aldaar;
en informatie over de Rotterdamse "praktijk"
- * "Verpleegtehuis" Nieuw Unicum heeft een bewoners-
organisatie, ondersteund door een opbouwwerker
- * In "tijdschrift-analyse" gaat Jelle Dijkstra in op
de "privatiserings-discussie"
- * Harry Broekman bekijkt de "output-indicatoren" en
"doelmatigheids-vragen" zoals die rond quartaire
arbeid onderzocht zijn
- * De bewoners-organisatie van een na-oorlogse wijk
in Leeuwarden veroveren via een woningverbeterings-
en werkgelegenheidsplan 6 miljoen
- * Onderzoek naar de huisvesting van kulturele minderheden
- * Informatie over het lokale opbouwwerk(beleid) in o.m.
Tilburg, Groningen en Alkmaar
- * M.O. start m.i.v. dit nummer een nieuwe rubriek waarin "politici"
aan het woord gelaten worden. Ditmaal verzorgd door het VVD-Kamer-
lid LOEK HERMANS over DE DECENTRALISATIE VAN HET OPBOUWWERK.

TITEL:	BLADZIJDE:
Insluizen blijkt inluizen	3
Toekomst-notitie Groninger opbouwwerk	4
Opbouwwerk Alkmaar '80/'82	5
Ombouw Scot Tilburg rond bij gemeenteraad	5
Platform schrijft minister CRM over stads- vernieuwing	6
Beroepsgerichte opleidingen volwassenen Bothovenaren willen buurt beheren	7
Politiek Den Haag is van de samenleving vervreemd geraakt	9
Narcisme te rade bij econoom	12
Stadsvernieuwings-minister Nypels Welzijnsbladen onder de loupe	13
Binnen-gemeentelijke decentralisatie in Rotterdam	14
Binnen-gemeentelijke decentralisatie in Amsterdam	15
Slechte positie minderheden op arbeidsmarkt	18
Praktijk alledag maakt herwaardering opbouw- werk nodig	19
Kollektieve hypotheek	20
PGEM stelt konsumentenraden in	
Subsidie voor experimentele kunst Literatuur kleine kernen vrouwen-opbouwwerk in Noord-Holland	21
Bewoners-organisatie lichamelijk gehandicapten	22
Info-markt gehandicapten 1982	23
Nijmegen eerste ontwikkelings-project	24
Onderwijs-stimuleringswerk niet als "olie" Werkkonferentie over "macht en invloed"	25
Studiedag onderwijsstimulering Werkbijeekkomsten plaatselijk opbouwwerk	26
Leren in opbouwwerk Privatisering gemeentelijke diensten en bedrijven	27
Nieuwe vormen van woningbeheer	29
Output-indicatoren?	30
Gemeenten misbruiken planologische adviezen	31
Strijd tussen gemeenten en grootwinkelbedrijf	32
Opbouwwerk in de praktijk Lokale economie-beweging Nijmegen	33
Kulturele Minderheden en hun huisvesting	36
VVD-Kamerlid J. Hermans over opbouwwerk en decentralisatie	38

INSLUIZEN BLIJKT INLUIZEN

Het lijkt nog maar zo kort geleden dat de "Rijksbijdrageregeling Democratische Planning" werd ingevoerd. Omdat deze regeling m.n. leek bij te dragen tot het verdergaand ingewikkeld maken van het hele plannings-, procedure- en overleg-woud op lokaal niveau bestond binnen het uitvoerend opbouwwerk bepaald geen juich-stemming over de invoering van deze regeling. Te meer niet omdat daaraan voorafgaand een aantal instellingen a.h.w. met het mes op de keel hadden moeten "kiezen" tussen sociale planningstaken enerzijds en uitvoerend opbouwwerk anderzijds.

Terecht maakte daarom een aantal instellingen een én én keuze, teneinde een zo sterk mogelijke functie ten dienste van de positie van de bewoners te behouden of te ontwikkelen. Nauwelijks is de regeling van kracht of er wordt besloten deze "in te sluisen" in de RBR-SCW. Op zich misschien nog niet iets om wakker van te liggen, ware het niet dat tegelijkertijd wordt aangekondigd dat de Rijksbijdragen Democratische Planning m.i.v. 1 januari 1983 komen te vervallen. Met andere woorden: gemeenten die functies t.b.v. democratische planning wensen te handhaven dienen dat te doen ten koste van uitvoerend werk in het kader van de SCW of eigen middelen ter beschikking te stellen hiervoor.

De Kamerleden Worrel (PvdA) en Willems (PSP) kregen op door hen gestelde vragen hierover in hoofdzaak ten antwoord dat "de voorganger" in feite de beslissingen al had genomen en dat overleg op "een onderdeel" de Minister niet zinvol lijkt.

Het bestuur van het Platform Opbouwwerk heeft (omdat direkt dan wel indirect deze materie alle uitvoerend werk raakt) onderstaande brief geschreven aan de Minister van CRM en de Vaste Kamercommissie:

Vanuit het uitvoerend plaatselijk opbouwwerk wordt sinds jaar en dag gepleit voor:

- * voorrang voor uitvoerend werk als ondersteuning van de eigen initiatieven en organisaties van territoriale en kategoriale bevolkingsgroepen ("opbouwwerk als instrument van bewonersgroepen");
- * het leggen van de nadruk op ervaren leefbaarheidsproblemen in brede zin (i.p.v. op het zogenaamde "enge" welzijn);
- * het terugkeren van de heilloze weg van steeds meer regelgeving t.a.v. steeds beperkter probleemstellingen en budgetten.

Oppervlakkig beschouwd valt het - vanuit uitvoerend opbouwwerkperspektief - dan ook alleen maar toe te juichen dat:

- * verantwoordelijke politici thans minder de nadruk leggen op zo iets als een specifiek welzijn, dat los zou staan van bredere leefbaarheidsvragen (rond inkomen, werk, wonen, milieu enz.);
- * vereenvoudigingen worden aangekondigd van de bureaucratische planningsvormen en regelgeving daaromheen;
- * thans voorrang gegeven gaat worden aan het uitvoerend werk ter plaatse.

Deze verbeteringen worden echter meer dan te niet gedaan door de hoogst onzorgvuldige wijze waarop zij tot stand komen en de telkens weer simultaan optredende budget-verminderingen.

Vastgesteld moet dan ook worden dat de bezuinigingen het beoogde effect vormen en de verbeteringen een neven-effekt, dat overigens niet "geïnd" kan worden, omdat de middelen verdwenen zijn die t.b.v. effectivering nodig zijn.

Het kan u immers niet ontgaan zijn dat lagere overheden en instellingen en organisaties, mede als gevolg van het door u gevoerde decentralisatiebeleid, lokale en regionale beleidsontwikkeling ter hand genomen hebben

en in samenhang daarmee ook min of meer ingrijpende organisatieveranderingen in ondersteunings- en dienstverleningsstructuren tot stand brachten/brengen.

Wu onverhoedse budget-ingrepen en daarbij gegeven argumentaties/aanwijzingen werken sterk verstrend in op de mogelijkheden plaatselijk beleid te voeren; en zullen - sterker nog - in een aantal plaatselijke situaties leiden tot vernietiging van - toch al bescheiden - dienstverlenende infra-structuren.

Curieus en inconsistent is het voorts dat, terwijl de produktie van diensten van overheidswege teruggedraaid wordt op een zeer breed front (met name ook buiten de CRM-sector) en in toenemende mate een appél gedaan wordt op het zelf-verzorgende en initiërend vermogen van burgers, er met name bezuinigd wordt op werkvormen die - op breed terrein - juist ondersteuning bieden aan de ontwikkeling van allerlei vormen van zelf-organisatie van bewoners en het zelf ter hand nemen van werkzaamheden/aktiviteiten in de eigen woon- en leefomgeving.

Het zal u - in het licht van bovenstaande - duidelijk zijn dat dezerzijds zeer ernstige bezwaren bestaan tegen het door u genomen besluit met betrekking tot de zogenaamde ODP-gelden. Bezwaren die zich - resumerend - richten tegen het ondoordachte karakter van het besluit, het doorkruisen van lokale en regionale beleidsdoelstellingen, alsmede het inconsistente karakter ervan.

TOEKOMST-NOTITIE GRONINGER OPBOUWERK

Het Samenwerkingsverband Opbouwwerk Groningen heeft in de toekomstnotitie "S.V.O. Hoezo?" nadere voorstellen ontwikkeld t.b.v. de definitieve organisatie van het opbouwwerk in de stad Groningen.

Het SVO kwam een aantal jaren geleden tot stand door o.m. gemeenteraadsbeslissingen waarbij het uitvoerend opbouwwerk ten dienste van bewoners-groepen werd "los"-gemaakt van de Groninger ROA en voortaan projekt-gebonden in m.n. de oude stadswijken werd ingezet.

In het nu voorliggend organisatie-koncept wordt enerzijds dit verzelfstandigings-proces voltooid en anderzijds de positie van de bewoners-organisaties en -groepen in de opbouwwerk-organisatie versterkt.

In navolging van o.m. Leeuwarden ('75) en Amsterdam ('79) biedt ook het SVO d.m.v. de instelling van een Raad van Aangeslotenen nu een centrale plaats aan bewoners-organisaties in de eigen werk-organisatie aan. De RvA zal o.m. het financiële en werk-inhoudelijke beleid van de stichting toetsen, invloed hebben op de toekomstige keuze van projecten en de meerderheid van de leden van het algemeen bestuur der stichting benoemen.

De nota baseert zich meer werk-inhoudelijk op de filosofie van opbouwwerk als "instrument van bewoners-groepen en -organisaties", toegespitst op minder draagkrachtige en minder met kader toegeruste groepen. Daarnaast wordt primair voor een "territoriale benadering" gekozen, hoewel andere invalshoeken (kategoriaal/stedelijk) afhankelijk van zich voordoeende samenlevings-problemen niet worden uitgesloten.

De organisatie-nota omvat 18 pagina's en gaat vergezeld van een inzichtelijke "verkorte versie".

Inlichtingen: SVO

*Oude Boteringestraat 62-a
Groningen (050 - 122408)*

OPBOUWERK ALKMAAR '80/'82

Onlangs is het jaarverslag verschenen van de SWA (Stichting Welzijn Alkmaar), waarin de voor dit soort verslagen zo kenmerkende - en noodzakelijke - weergave van een grote veelheid van activiteiten en vormen van dienstverlening van en aan allerlei territoriale en categoriale groepen en organisaties. Op enkele taak-onderdelen wordt een wat uitgebreider verslag gegeven, zoals het Overleg Stadsvernieuwing Alkmaar en de Alkmaarse Huurders Overkoepeling (AHO). De AHO is opgericht door een aantal huurdersverenigingen (in 1976) en dient de "belangenbehartiging en verbetering van de positie van huurders". Momenteel zijn zo'n 35 huurders- en bewonersorganisaties aangesloten. Er is een AHO-secretaris (opbouwwerker) die onder een uit zes leden bestaand bestuur dient, dat in 1981 11 maal vergaderde. Daarnaast waren er een viertal AHO-ledenvergaderingen. De "interne" communicatie wordt deels verzorgd door de AHO-nieuwsbrief (8x per jaar) die nieuws bevat over ontwikkelingen in het algemene huurbeleid, stedelijk overleg, ervaringen en gebeurtenissen binnen woon-komplexen enz..

Een van de stedelijke AHO-projecten betreft de Projectgroep Hulp aan Huurders, waaraan behalve het opbouwwerk ook het Instituut Sociale Raadsliden, bureau voor rechtshulp, advocaten-kollektief, algemeen maatschappelijk werk e.d. deelnemen. Deze projectgroep komt eens per vier weken bijeen en heeft voornamelijk ten doel de activiteiten van de binnen de projectgroep deelnemende instellingen op elkaar af te stemmen. Een van de belangrijkste activiteiten in 1981 betrof het ook landelijk bekend geworden AHO-woonlastenonderzoek, dat schrikbare uitkomsten te zien gaf. Mede als gevolg daarvan werd verdere woonlasten-actie ondernomen en ontstond ook een stedelijk woonlasten-overleg - zij het niet zonder moeite - met de 5 Alkmaarse woningbouwverenigingen. Om de wethouder van "gemeentelijke deelname" aan dit overleg te overtuigen werd de gemeenteraad intensief benaderd, die zich in november 1981 vóór deelname uitsprak.

STICHTING WELZIJN ALKMAAR, Geesterweg 21,
1815 CS Alkmaar (072 - 127330).

GEMEENTERAAD VAN TILBURG GEEFT FIAT AAN OMBOUW SCOT

SCOT (Stichting Sociale en Culturele Opbouw Tilburg) werd in 1966 opgericht met het doel in de stad een evenwichtige sociale en culturele ontwikkeling te bevorderen. De Stichting trachtte dit doel te bereiken door het uitbrengen van adviezen aan het Kollege van Burgemeester en Wethouders. SCOT vervulde daarmee zgn. ROA-taken en werd voor een gedeelte op deze basis gefinancierd.

Vanaf 1969 zijn bij SCOT ook opbouwwerkkfunctionarissen aangehaakt. Zo zijn momenteel in een 12-tal wijken en buurten opbouwwerk(st)ers werkzaam. Daarnaast werken op stedelijk nivo enkele opbouwwerkkfunctionarissen ter ondersteuning van stedelijke- en categorale groepen. Omdat SCOT twee taken had - de oorspronkelijke ROA-taken én de opbouwwerktaken - zag de Stichting SCOT zich rond 1975 voor de noodzaak geplaatst tussen beide taken te kiezen. SCOT koos voor uitvoerend opbouwwerk. De zgn. ROA-instelling zou daarom omgebouwd moeten worden tot een stedelijke opbouwwerkinstelling.

Op 7 juni jl. besloot de Gemeenteraad van Tilburg akkoord te gaan met de ombouw van SCOT tot een instelling voor wijk- en buurtopbouwwerk.

Na vijf jaar wikken en wegen kon de Gemeenteraad niet anders dan de gegroeide ontwikkeling formeel sanktioneren. De Gemeenteraad is akkoord gegaan met een personeelsformatie van: 12 opbouwwerk(st)ers, 2 werkbegeleiders, 1 koördinator en een beperkt aantal administratieve medewerk(st)ers.

Momenteel zijn bij de instelling SCOT nog een 6-tal medewerk(st)ers werkzaam voor de ondersteuning en toerusting van stedelijke- en kategoriale groepen. De Gemeente is van oordeel dat deze vorm van ondersteuning en toerusting moet worden afgebouwd of moeten worden ondergebracht bij andere instellingen.

SCOT is het hier niet mee eens.

De instelling SCOT staat op het standpunt dat een stedelijke opbouwwerkinstelling naast wijk- en buurtgericht opbouwwerk ook opbouwwerktaken dient te vervullen voor stedelijke- en kategoriale groepen.

De Gemeenteraad zal in het komende najaar hierover een nadere discussie houden en een standpunt innemen.

*SCOT, Poststraat 22, 5038 DH
Tilburg (013 - 360251).*

PLATFORM SCHRIJFT MINISTER CRM OVER STADSVERNIEUWING

Het Landelijk Ombudsteam Stadsvernieuwing en het Landelijk Contact Stadsvernieuwingskorporaties hebben de Minister van Volkshuisvesting E. Nypels laten weten dat zij verschillende van zijn voornemens nadrukkelijk ondersteunen. Daarin staan deze op bewoners-ondersteuning gerichte organisaties overigens redelijk alleen. Want vlak voor het Kamereces bleek uit de bespreking van de voornemens van deze Minister in de Tweede Kamer wel, dat behalve zijn eigen partij D'66 en "klein links" er maar weinig adhesie was voor de gedachten van de Bewindsman aan:

- * versterking van de positie van de bewoners door o.m. het bieden van degelijker ondersteunings-faciliteiten (eigen verbouwbureaus, stadsvernieuwingskorporaties);
- * kiezen voor "groot onderhoud" als betaalbare variant tussen te dure renovatie en verkrotting;
- * geen gedoogplicht voor de huurders, teneinde hun positie in discussies over renovatie (en dus over het verteerbaar inkomen) te versterken.

De grote partijen zagen er maar niks in, evenmin als "de pers", en aldus werd zwaar de nadruk gelegd op de wijze waarop de Bewindsman de Kamer (niet) informeerde en diens "relatieve" betekenis als "tussen"-bewindsman.

Het Platform Opbouwwerk heeft in een brief aan de Minister van CRM steun betuigd aan de opvattingen van zijn Collega van VRO en vooral beklemtoond dat diens voornemens m.b.t. versterking van de bewoners-ondersteuning "inter-departementaal" aandacht verdienen. Het Platform wijst er op dat in veel plaatselijke praktijken er op de werkvloer intensief wordt samengewerkt door opbouwwerk (als sociaal-organisatorische ondersteuning van bewoners) enerzijds en (ver-)bouwbureaus als (bouw-)technische ondersteuning anderzijds. Tevens wordt de aandacht gevestigd op problemen die kunnen voortvloeien uit het feit dat bepaalde beleidsonderdelen rond de stadsvernieuwing gedecentraliseerd zijn en andere niet.

BEROEPSGERICHTE OPLEIDINGEN VOOR VOLWASSENEN

Bij wijze van experiment gaan diverse instellingen, belangenorganisaties en het bedrijfsleven samenwerken aan beroepsgerichte opleidingen voor volwassenen. Als onderdeel van het volwassenen-educatiebeleid zijn door de ministers van Sociale Zaken, CRM en O&W 22 proefprojecten aangewezen, de zgn. B.K.E.-projecten (Beroepskwalificerende Edukatieve Activiteiten). De samenwerkingsverbanden die de opleidingen gaan verzorgen bestaan onder meer uit Centra voor beroepsoriëntatie en beroepsuitoefening, Centra voor vakopleiding van volwassenen, streekscholen voor beroepsbegeleidend onderwijs, vormingscentra en andere instellingen voor sociaal-kultureel werk, instellingen voor dag/avond onderwijs en het bedrijfsleven. Op het gebied van voorlichting, werving en ondersteuning zullen ook gemeenten, edukatieve centra, distriktbureaus voor de arbeidsvoorziening, gewestelijke arbeidsbureaus, beroepskeuzebureaus, organen van het leerlingwezen en belangenorganisaties gaan meewerken.

Het programma van de opleidingen omvat drie fasen: een oriëntatie op bedrijf en beroep, schakelcursussen en de eigenlijke beroepsopleiding in technische, administratief/ekonomische vakrichting, horeka en verzorgende beroepen.

Het is de bedoeling om met de proefprojecten meer inzicht te verwerven in de relatie edukatief beleid en arbeidsmarktbeleid. Deelnemers kunnen via de projecten een betere (start-)positie op de arbeidsmarkt trachten te verwerven of doorstromen naar vervolgonderwijs.

In totaal is voor de B.K.E.-proefprojecten op jaarbasis 9,1 miljoen gulden aan aanvullende gelden uitgetrokken.

BOTHOVENAREN WILLEN BUURT BEHEREN

In Enschede is onlangs door het wijkcomité "De Bothoven" een vereniging "Buurtbeheer De Bothoven" opgericht. De oprichting van deze vereniging is een belangrijke stap in de richting van het realiseren van het daadwerkelijk beheren van de buurt door de buurt.

De wijk de Bothoven is gelegen tegen het centrum van Enschede aan. Van oudsher is in de wijk sprake van een mengvorm van wonen en werken. Aan de rand van de wijk lagen verschillende grote (textiel)fabrieken. Deze zijn inmiddels afgebroken en op de vrijkomende grond zijn grote aantallen nieuwe (huur)woningen gebouwd resp. in aanbouw. Een belangrijk deel van de oorspronkelijke (woon)wijk staat nog overeind. Dit deel is sinds 1978 rehabilitatie-gebied en dateert van rond 1900. Alle woningen in dat gebied (420) zijn partikulier eigendom en worden ook voor 98% door de eigenaar bewoond.

Inmiddels is door de gemeenteraad een via het gebruikelijke overleg met bewoners(organisaties) een stadsvernieuingsplan vastgesteld.

De gemeente Enschede is echter in een artikel 12 situatie geraakt, waardoor de uitvoering van dit plan stagneert. Zo is bijvoorbeeld het aankoopbeleid van de gemeente geruime tijd geblokkeerd geweest. Bovendien zal naar alle waarschijnlijkheid ernstig bezuinigd moeten worden op de nu bestaande plannen.

De huidige regelingen ter stimulering van de partikuliere woningverbetering zijn dermate ontoereikend, dat het voor Bothovenaren onmogelijk is hun woning ingrijpend te verbeteren. Aanvullende regelingen van de gemeente zijn in verband met de Art.12 status vooralsnog on-

mogelijk. Gevolg van dit alles is een in versneld tempo voortschrijdende verkrotting met alle gevolgen van dien.

Deze hele ontwikkeling en de uitzichtloosheid van de situatie was voor het wijkcomité aanleiding om te besluiten:

"Als de gemeente het niet doet, gaan we het zelf doen".

Onder dat motto is besloten een organisatie in het leven te roepen waarin dit verder zou kunnen worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Eerste aanknopingspunt vormde het tegengaan van de verdere verkrotting van de woningen. Er zou door de op te richten vereniging allereerst een concreet beleid moeten worden ontwikkeld ter verwezenlijking van een grondige opknapbeurt van het woningbestand. Inmiddels is een inventarisatie gemaakt van de bouwtechnische staat van de woningen op grond waarvan een raming is gemaakt van de benodigde investeringen. Daarbij is duidelijk geworden dat de lasten van deze investeringen niet door de bewoners alleen kunnen worden gedragen. Inmiddels is dan ook overleg gaande met het ministerie van VRO over aanvullende middelen.

Als aanvullende middelen worden gerealiseerd, zullen deze door de vereniging doelbewust in de wijk worden geïnvesteerd. Aan het verstrekken van deze bijdragen aan particulieren zullen bijzondere voorwaarden worden gesteld. De belangrijkste daarvan zijn dat een koppeling wordt gelegd van de particuliere eigendom naar de vereniging ("wijkgebonden eigendom") en dat een verplichting ontstaat deel te nemen aan het onderhoudsfonds. Op deze wijze ontstaat een soort mengvorm van partikulier- en kollektief eigendom. Dit heeft een groot aantal voordelen, met name in de sfeer van het buurtbeheer. Aan de ene kant wordt een kollektieve vorm van onderhoud gerealiseerd dat a) goedkoper is en het gemakkelijker maakt verbeteringen gefaseerd en doelmatig door te voeren en b) voorkomt dat over 10 jaar opnieuw sprake is van achterstallig onderhoud.

Aan de andere kant ontstaat door een zekere controle op aan- en verkoop een mogelijkheid om een bepaald huisvestingsbeleid te ontwikkelen. Omdat de sterke achteruitgang van de woningen op dit moment het meest in het oog springt, zijn deze plannen het meest gekoncretiseerd. Niettemin bestaan ook plannen voor andere elementen van het stadsvernieuwingsproces. Zo heeft al enig overleg plaats gevonden over het optreden van de vereniging als opdrachtgever en beheerder van de te realiseren vervangende nieuwbouw. Daarnaast wordt op dit moment nagegaan in hoeverre (onderdelen van) de verbetering van de woonomgeving door bewoners zelf kan worden uitgevoerd. Belangrijk argument daarbij is dat dat veel goedkoper is en dat er dus met het beschikbare budget veel meer kan gebeuren. Zo zijn op de braakliggende terreinen, waar tot voor kort allerlei afval werd gedumpt, door bewoners "als groenvoorziening" volkstuintjes aangelegd. Duidelijk komt daarbij naar voren dat het aanzien van de straat enorm verbetert en dat middels de werkzaamheden iets van de oude hechte sociale structuur terugkomt en de ontstane spanningen in de straat afnemen. In de komende maanden zullen deze plannen nader worden uitgewerkt en op hun consequenties bekeken.

Joost Heymans
 Buurtcomité De Bothoven, De Klamp 216,
 7511 DL Enschede (053 - 304614)

POLITIEK DEN HAAG IS VAN DE SAMENLEVING VERVREEMD GERAAKT

Net aan het begin van de jaarlijkse komkommer-tijd verscheen van de hand van Prof.Dr.Ph.Idenburg, Voorzitter van de Harmonisatie-raad Welzijnsbeleid, een behartenswaardig artikel in het NRC/Handelsblad (9-7-'82). Hij stelt zich op tegen degenen die - met steeds groter gemak - over de ontmanteling van allerlei (welzijns-)voorzieningen praten en beslissingen in die richting voorbereiden. Het is hem ook niet ontgaan dat de bezuinigingen met nadruk ingevoerd worden t.a.v. voorzieningen die - ook blijkens onderzoek - voor de verandering nu eens wel terecht komen bij de sociaal-ekonomisch zwakkere groepen, waarvoor zoveel voorzieningen (in onderwijs, volkshuisvesting e.d.) bedoeld heten te zijn. Omdat de samenstellers van MO het van belang vinden dat in opbouwwerk-kring kennis genomen wordt van de visie van Idenburg wordt deze hieronder in zijn geheel afgedrukt.

"Onder invloed van kritiek op het welzijnswerk, in het bijzonder het maatschappelijk werk, het sociaal cultureel werk en het opbouwwerk, wordt steeds vaker aangedrongen op ontmanteling van de voorzieningen van de verzorgingsstaat.

Zelfhulp en zorg van gezinnen en familie (mantelzorg), privatisering in plaats van overheidsbemoeienis, zijn geliefde oplossingen voor de onontwaaerbaarheid waarin het voorzieningenstelsel zou zijn geraakt. Ik acht deze kritiek niet terecht. Zij is bovendien schadelijk voor de geloofwaardigheid van het politieke en bestuurlijke beleid. De voorgestelde oplossingen zijn mijn inziens onzorgvuldig doordacht. Waarom? Er wordt hevige twijfel uitgesproken over de "nuttigheid" van welzijnswerk zonder dat de critici aangeven wat dan "nuttig" geacht moet worden.

De kritiek op het welzijnswerk is ook eenzijdig. Dezelfde vragen kunnen gesteld worden aan het ekonomisch beleid, de gezondheidsvoorzieningen. En met meer recht, omdat het daarbij gaat om zaken die tientallen malen meer geld kosten.

De eenzijdigheid van de kritiek is des te pijnlijker, omdat uitgerekend welzijnswerkers van gezinsverzorgsters tot maatschappelijk werkers, opbouwwerkers en reclasseringsambtenaren, geconfronteerd worden met maatschappelijk uitzichtloze situaties: ontwortelde gezinnen, minderheidsgroepen met hun vele problemen, werklozen, bejaarden, de vele problemen van oude stadswijken. Naar mijn mening dient dit werk helemaal niet geschrapt te worden.

Als de geloofwaardigheid van de verzorgingsstaat berust op de wijze waarop levenskansen geboden worden aan de minst gefortuneerde groepen, dan dienen speciaal de voorzieningen en faciliteiten voor die groepen bij bezuinigen ontzien te worden. Het tegendeel lijkt echter het geval. Globaal gesproken worden algemene voorzieningen, zoals gezondheidszorgvoorzieningen meer gespaard dan voorzieningen die speciaal voor de meest beknelde groepen bedoeld zijn.

Irrationeel

Behalve eenzijdig is de kritiek ook uitermate irrationeel. Het betreft hier betrekkelijk goedkope voorzieningen. In de gezondheidszorg bijvoorbeeld is het beleid al jaren gericht op preventie en versterking van de minst geprofessionaliseerde en minst kostbare eerste-lijnsvoorzieningen. Maar nu het op bezuinigen aankomt worden de hiermee verwante voorzieningen van maatschappelijke dienstverlening aangetast.

Wat met deze voorzieningen geholpen zou kunnen zijn, zal zich nu waarschijnlijk als ziekte of criminaliteit aandienen. Een ondoordacht

pleidooi om zelfhulp en mantelzorg maar in plaats te laten treden van de professionele dienst- en hulpverlening lijkt al even irrationeel. Het effect zal zijn dat mensen en gezinnen nog verder ontwortelen. Het is een roep die past in het denken van de Thatchers en Reagans. Tijdens een internationaal congres over deze problemen in Wenen in 1981 is me duidelijk geworden, dat deze oplossingskeuze dreigt bij te dragen aan nog meer problemen. Een Engelse vertegenwoordigster verzuchtte daar: "Ik zie in mijn oude stadswijken niet zoveel van die zelfhulp. Wat ik zie is toenemend geweld, druggebruik, eenzaamheid en zelfmoord. Gezinnen kunnen niet zoveel meer opvangen." De problematiek van alleenstaanden, van bejaarden, van drop-outs, van minderheden is in onze samenleving niet met een beroep op "een terug naar familieverbanden", terug naar de mantelzorg op te vangen.

Er lijken ruwweg drie oplossingen voor een overspannen en onbeheerst voorzieningenstelsel naar voren te worden geschoven. De eerste beschreef ik hierboven: minder van de zwakst geregelde voorzieningen. De tweede is al even "reactionair": het terugdraaien van de decentralisatieontwikkeling.

Op het moment dat de minister van Binnenlandse Zaken een nieuw élan geeft aan het decentralisatiestreven, overweegt de VNG zich tegen de tot nu toe enige drager daarvan, de Kaderwet Specifiek Welzijn te keren en schuift de Eerste Kamer de behandeling van deze wet naar voren. Die keuze tot terugdraaien van de decentralisatie is naïef als verondersteld wordt dat we met de oplossing van grote maatschappelijke noden bij een centralistisch beleid beter af zijn. Ook dit verzet tegen de Kaderwet Specifiek Welzijn getuigt van een te weinig doordenken van de problemen die spelen.

Dienaren

Het tegendeel is noodzakelijk. De decentralisatie dreigt te mislukken, omdat die decentralisatie niet radicaal genoeg is. Die radicaliteit bereik je niet door de Kaderwet af te schaffen, hoe critiseerbaar die ook is.

De decentralisatie dreigt te mislukken, omdat niet verantwoordelijkheden, maar procedures, bestuurlijke instrumenten gedecentraliseerd worden.

De derde oplossing werd gezocht in processen van rationalisering via allerlei planningsprocedures en regelgeving. Die rationalisering dreigt door bestuurlijke verlamming te ontaarden in een verkokerde bureaucratie en letterknechterij. De Commissie-Vonhoff heeft het macabere beeld hiervan geschetst. De huidige kabinetscrisis is wat dat betreft alleen al door het verlies van de minister van Binnenlandse Zaken Van Thijn een ramp.

Ondertussen valt te constateren dat de Haagse wereld vervreemd is geraakt van wat in de samenleving speelt, maar wel doorgaat met het uitvaardigen van meer regels en procedures. Die vervreemding hangt samen met de chronische politieke crisis. Kunnen vanuit die context gegeven regels en procedures nuttig effect sorteren?

De ingewikkeldheid van het vraagstuk is dat de verantwoordelijkheid voor de vervreemding van het bestuursapparaat niet in personen aanwijsbaar is. Ik constateer dat we dienaren van apparaten zijn geworden en niet van mensen.

We concentreren ons onvoldoende op klemmende maatschappelijke vraagstukken, maar op de ordening van voorzieningen. We zoeken naar technisch-procedurele oplossingen en vragen ons niet

in de eerste plaats meer af op welke wijze mensen met hun vragen en problemen gediend kunnen worden.

In het verlengde daarvan dwingen we welzijnswerkers zich in de eerste plaats te oriënteren op hun voorzieningen, die zich in de bestuurlijke jungle op hun beurt waar moeten zien te maken. Op deze wijze worden de maatschappelijke vraagstukken gedepolitiseerd en worden creatieve en vernieuwende oplossingen in de samenleving onmogelijk gemaakt.

In dit vaarwater terecht gekomen moeten democratisering en decentralisatie wel mislukken en kan een effectieve aanpak niet van de grond komen, noch vanuit het bestuursapparaat, noch vanuit de voorzieningen. De oplossing ligt dan ook niet in het terugdraaien van de klok. Daarmee wordt starheid niet doorbroken en wordt de oriëntatie op de problemen van mensen niet vergroot. Een consequent uitwerken van het principe van politiseren, opgevat als gerichtheid op de problemen die mensen direct aangaan en waarvan zij de richting kunnen aangeven voor oplossingen is een noodzakelijke voorwaarde. Dat vereist een hoge mate van autonomie in het uitvoerend vlak en niet om een halsband en een ketting van procedures en regels. Dat vereist een stringente doorvoering van decentralisatie. Dat vereist op centraal niveau tegelijk om coördinatie in plaats van horigheid aan de luidst sprekende belangengroepen. Om de verantwoordelijkheid voor de oplossing van grote maatschappelijke problemen bij welzijnswerkers te leggen is onterecht. Zij kunnen de gevolgen van problemen misschien wel deels opvangen, zij zijn er niet de oorzaak van. Als kritiek wordt geleverd op voorzieningen en de mensen die erin werken, dan dient die kritiek de richting van oplossingen in zich te dragen."

NARCIS(ME) TE RADE BIJ EEN ECONOOM

Nederland is "om". Dat is de onverbiddelijke konklusie die getrokken moet worden uit het feit dat het niet toevallig "Narcis" geheten huis-blad van het I.W.A. onlangs een interview publiceerde met de ekonoom Prof. Dr. Arnold Heertje.

De Amsterdamse universitaire andragologen immers vorm(d)en 's-lands belangrijkste bastion in de "laat-duizend-narcissen-bloeien" -klutuur, waarbinnen het subjezt welig tiert en de buiten-wereld "boos" is. Zoals verwacht mocht worden, draait Heertje er zijn hand niet voor om een duidelijk antwoord te geven wanneer men hem naar de toekomst van de andragologie wordt gevraagd.

"Nou, dat is interessant, ik sta perplex dat ook mijn oordeel daarover gevraagd wordt. Ik doe al jarenlang niets anders dan deze poppenkast belachelijk maken en bestrijden. Wat ik bestrijd is niet het vak zelf, maar de manier waarop het vak gegeven wordt. Je moet onderscheid maken tussen de relevantie van het vak aan de ene kant en de manier waarop zo'n vak onderwijskundig uitwerkt. Mijn kritiek richt zich tegen het laatste."

En die luidt?

"De manier waarop dit vak gegeven wordt is zo dat geen problemen worden opgelost, maar problemen voortdurend worden uitgevonden. De mensen die andragogie geven zijn niet 'solution oriented', maar die vinden bij elke oplossing weer een nieuw probleem uit."

Op de vraag van de interviewers of de andragologie nog ergens een bijdrage aan zou kunnen leveren, meldt de professor dat dit zeker het geval zou kunnen zijn m.b.t. "besluitvormings-processen" in de samenleving. Degenen die het voor het zeggen hebben, denken z.i. te zeer in "beslissingen" en zijn nog te weinig ingesteld op "het organiseren van de besluitvorming."

Maar hij is ook bang dat andragogen overkomen "als enorme ouwe- hoeren en verbaal maar wat weg-kletsen".

De ekonoom betwijfelt de zin van het te lijf gaan van de samenleving met een vooropgezet systeem van normen en waarden: "Er wordt in de samenleving een beroep gedaan op je creativiteit en niet op je geheugen. Helaas zijn diegenen die in aanleg creatief waren door het vak andragogie verknoeid."

Ook heeft de hoogleraar een verklaring voor het feit dat het zo slecht zit met de andragogen-kwaliteit; hij geeft een simpele marxistische waarheid weg: de economische onderbouw bepaalt de politieke bovenbouw. Hetgeen in de konkrete realiteit van de wetenschappelijke andragogie betekent dat in de zestiger jaren allerlei mensen zijn aangetrokken "door de hoge beloning voor zogenaamde wetenschappelijke arbeid". Het daardoor ontstane systeem blijft slechts in stand omdat iedereen zich konformeert: "het zijn allemaal binnen-benen geworden; buitenbenen hoor je aan te trekken. mensen die andere wegen inslaan".

Op de smekende vraag of er dan helemaal geen goede sociale wetenschappers zijn, noemt de geleerde toch een paar namen (Daudt, Jolles, Duyker en A.D. de Groot).

En het slot-pleidooi van Prof.Dr.A.Heertje luidt:

"De docenten die daar werken kunnen zelf geen problemen oplossen, ze zijn niet creatief".

Ik kan niet vaak genoeg herhalen dat ik het vak niet bestrijd kwa ob- jekt en de betekenis die het vak heeft uit oogpunt van maatschappelijke problemen oplossen. Maar de mensen die werken op al die andragogische instituten moeten onmiddellijk ontslagen worden. Zij moeten dan zelf andragogisch behandeld worden".

Dat laatste lijkt een wat geniepige wraak-expeditie van Heertje.

STADSVERNIEUWINGS-MINISTER NYPELS

De nieuwe minister van Volkshuisvesting Erwin Nypels heeft een nogal opmerkelijke start gemaakt. In de publiciteit kwam m.n. dat hij nogal ingrijpend aan de beleidsvorming wilde gaan sleutelen, hetgeen door de grote politieke partijen en de parlementaire pers nogal negatief werd beoordeeld; als tussen-paus diende de nieuwe bewindsman alleen maar "op de winkel te passen".

Gezien vanuit de optiek van bewoners-organisaties en opbouwwerk echter was opmerkelijker dat nu eens een bewindsman aantrad, die niet alleen "grote getallen" en "grote bedragen" op zwaarwichtige wijze het land ingooit, maar een minister die nadrukkelijk bij zijn aantreden aankondigt dat de positie van de bewoners versterkt moet worden, dat de ondersteuning van bewoners bij hun eigen stadsvernieuwings-inspanningen betere equipering behoeft, die overweegt om de "gedooglicht" af te schaffen en onbetaalbare stadsvernieuwing wil voorkomen. Allemaal opvattingen die je kennelijk als kamerlid mag hebben, maar als minister niet, want behalve zijn eigen partij (D'66) was in de kamer alleen zg. "klein links" in het kielzog van de bewindsman aan te treffen. De grote partijen riepen op om zonder flauwe kul het Van Dam-scenario te behandigen.

Buiten-parlementaire steun kreeg de minister van het Landelijk Ombudsteam Stadsvernieuwing (waarvan hij jarenlang voorzitter was), het Landelijk Kontakt Stadsvernieuwingskorporaties en het Platform Opbouwwerk. Alle organisaties die sterk gekoppeld zijn aan de stadsvernieuwing aan de voet, in de buurten.

Nypels is een van de weinige Kamerleden die zich jarenlang sterk betrokken heeft getoond bij de activiteiten van bewonersorganisaties en hen ondersteunende beroeps-praktijken, daartoe keer op keer het land in trok en ook heel wat (boze) zaaltjes trotseerde. Ongeacht "partij-politieke" appreciaties en ongeacht de waarschijnlijk korte duur van zijn "bewind" is het te hopen, dat de nieuwe minister althans enkele concrete maatregelen kan bereiken ter versterking van de positie van de bewoners in de stadsvernieuwing. Want dat is harder nodig dan ooit.

Wil van de Leur.

WELZIJSBLADEN ONDER DE LOUPE

In Intermediair (11-6-'82) neemt Bert Middel de Welzijsbladen onder de loupe. Wie "pure" informatie wil, verwijst hij naar de CRM-uitgaven Trefpunt en Dichterbij, alsmede naar de VNG-uitgave Welzijsinfo (dat zich op iets breder terrein beweegt). Ook de bulletins van de Harmonisatieraad Welzijsbeleid worden door Middel als interessant aanbevolen. Moeilijker heeft hij het met de welzijsbladen in engere zin. Alleen Jeugd en Samenleving en Vorming krijgen een echte en ruime voldoende, terwijl Reflex zijn "spreekwoordelijke dufheid" verloren heeft en thans zeer op de goede weg is een volwassen, algemeen gericht welzijnstijdschrift te worden.

Buut en Marge komen er bij de evaluatie van Bert Middel niet al te best vanaf en het Welzijsweekblad is (na de reorganisatie) ook niet meer wat het geweest is.

Opgeteld komt de recensent tot de konklusie dat "nooddruftigheid en fragmentarisatie troef zijn" en dat een algemeen welzijnstijdschrift (dat ook de verwrongen beeldvorming over welzijnswerk zou kunnen korrigeren) blijft ontbreken.

Het eindvoorstel van Bert Middel luidt dan ook: bundel de krachten om één goed algemeen tijdschrift te creëren en laat verder elke klub/werkvorm verder een "bescheiden" krantje uitgeven voor de eigen achterban.

BINNEN-GEMEENTELIJKE DECENTRALISATIE: ROTTERDAM

In het april-nummer van M.O. gaf Bert Ameling, voorzitter van de Wijkgemeenschap Ommoord in Rotterdam zijn visie op het "deelgemeentenradenstelsel". In zijn opvatting vormen de deelgemeenten een krachteloos vierde bestuurslaagje, dat zelfs niet op een formeel-democratisch draagvlak bogen kan, moeizaam tussen directe bewonersorganen en stedelijke overheden in zit; en tot slot een hele hoop geld kost. Vandaar zijn advies: bezuinig de deelgemeenten weg!

Ook op andere fronten blijken in Rotterdam problemen te bestaan. Zo is er een fel konflikt ontstaan tussen de bewonersorganisatie Liskwartier en de deelgemeenteraad Centrum-Noord. De bewonersorganisatie steekt veel aandacht en energie in de relatie met de in de wijk wonende buitenlanders. Buiten de bewonersorganisatie om dropte de deelgemeenteraad de stichting "samen in de wijk" in het werkgebied van de bewonersorganisatie (in het bestuur daarvan weer deelgemeenteraadsleden!). Het Vrije Volk van 19 juli hierover:

De buitenlanders in het Rotterdamse Liskwartier dreigen het slachtoffer te worden van een felle concurrentiestrijd tussen de Bewoners Organisatie Liskwartier (BOL) en de vorig jaar opgerichte stichting "Samen in de wijk", die zich beide bezighouden met migrantenwerk. De bewonersorganisatie volet zich gepasseerd door de deelgemeenteraad Centrum-Noord die "Samen in de wijk" in het leven riep en er veel geld in stak, te weten 40.000 gulden subsidie ineens en 10.000 gulden per jaar.

Bovendien kreeg "Samen in de wijk" een pand toegewezen en een beroepskracht. De bewonersorganisatie beschouwt die cadeautjes van de deelgemeenteraad als "voortrekkerij en je reinste verspilling". Volgens Andries Kamerman van de bewonersorganisatie Liskwartier zijn de bewoners "al jarenlang bezig met werk onder buitenlanders". Kamerman: "De deelgemeenteraad had al dat geld voor die nieuwe stichting beter aan ons kunnen geven in plaats van een concurrerende organisatie op te richten".

Agnel Kramer van "Samen in de wijk" wenst niet op de beschuldigingen in te gaan. Ze zegt: "Wij hebben de bewonersorganisaties in de wijk verzocht om samen te werken. Als de Bewoners Organisatie Liskwartier niet wil, komt dat door geschillen die ze met de deelgemeenteraad heeft. Maar wij zijn een onafhankelijke stichting en begrijpen niet wat de problemen zijn.

Onjuist

René van der Sluis van de deelgemeenteraad vindt: "Al die beschuldigingen van de BOL zijn pertinent onjuist. "Samen in de wijk" heeft volstrekt niets met ons te maken. Die organisatie is weliswaar op initiatief van een aantal deelgemeenteraadsleden, die ook in het bestuur van de stichting zitten, opgericht, maar dat is geheel op hun eigen initiatief gebeurd." "Dat de Stichting "Samen in de wijk" werk zou doen, dat al lang door anderen wordt gedaan is ook onjuist. Tot nu toe heeft de stichting een uitgebreid project op scholen in de wijk uitgevoerd. Dat was zeer succesvol".

"Samen in de wijk" is heel gericht en planmatig bezig. Zo iets kan een bewonersorganisatie, met alle respect voor het werk dat ze doet, eenvoudig niet. Zij doet weer dingen die "Samen in de wijk" niet kan," aldus René van der Sluis.

Inmiddels heeft "Samen in de wijk" de bewonersorganisaties in de wijk verzocht om op een of andere manier samen te werken.

Andries Kamerman van de BOL zegt: "Daar gaan we niet op in. Wij zijn

er natuurlijk niet om hun plannen uit te voeren. Wij krijgen een dictaat voorgeschoteld dat we moeten uitvoeren, terwijl we buiten het ontwerpen van het project zijn gehouden. Dat is een regentenmentaliteit, duidelijk afkomstig van de deelgemeenteraadsleden. We kunnen onze energie beter voor ons eigen werk gebruiken."

Jaloers

"Samen in de wijk" is een kindje van de deelgemeenteraad", aldus Jans Tinbergen, eveneens van de BOL. "De deelgemeenteraad is ontzettend jaloers op ons werk en onze successen, daarom heeft ze "Samen in de wijk" op poten gezet. Nu die stichting vastloopt door gebrek aan inzicht en ervaring, moeten wij de zaak redden."

Van der Sluis verdedigt: "'Samen in de wijk' is in zijn doel geslaagd en iedereen is erg tevreden. Zelfs van het ministerie heeft de stichting een pluim gekregen. De Stichting richt zich met haar projecten op de scholen. De kinderen nemen de informatie mee naar huis."

In het Liskwartier is tien procent van de inwoners buitenlander en de spanningen in de wijk worden steeds groter. Bij de gemeenteraadsverkiezingen stemde twee procent van de kiezers in Centrum-Noord op de ultra-rechtse partijen, die zo snel mogelijk van de buitenlanders af willen. René van der Sluis van de deelgemeenteraad meent dat "Samen in de wijk" uitstekend werk verricht door het contactzoeken met de buitenlandse kinderen. "Zo bereik je groepen waarmee je anders nooit in aanraking komt." Jans Tinbergen van de BOL denkt daar totaal anders over. Heel fel laat ze weten: "Alles wat de stichting tot nu toe heeft gedaan is achter een bureau uitgedacht. "Samen in de wijk" mist het contact met de basis; het contact hebben wij wél. Die 50.000 gulden subsidie had dus beter naar de bewonersorganisaties kunnen gaan."

BINNEN-GEMEENTELIJKE DECENTRALISATIE: AMSTERDAM

Ook Amsterdam heeft zich op het experimentele pad van de z.g. territoriale binnen-gemeentelijke decentralisatie begeven. Deelgemeenteraads-wethouder Herman Wals (D'66) van Amsterdam-Noord geeft hieronder een uiteenzetting over de - nog prille - Amsterdamse opzet en ervaring.

Na jarenlang touwtrekken ging in Amsterdam op 1 december van het vorig jaar een proef met binnengemeentelijke decentralisatie van start. De stadsdeelraden van Amsterdam-Noord en Osdorp hebben acht jaar de tijd gekregen om te bewijzen dat zij levensvatbaar zijn. Waarom zou in Amsterdam slagen wat elders niet of nauwelijks van de grond kwam? Gemeente en deelraden denken, dat daarvoor aan drie voorwaarden moet zijn voldaan: een zo maximaal mogelijk aantal taken en bevoegdheden voor de deelraden, met een eigen budget en een eigen ambtelijk apparaat om die taken en bevoegdheden uit te kunnen oefenen.

Verschillende ontwikkelingen leidden in de jaren na de Tweede Wereldoorlog tot het groeien van de afstand tussen gemeentelijke overheid en bevolking. De kloof kan overbrugd worden door personen of groepen uit de bevolking via decentralisatie meer actief te betrekken bij de voorbereiding, vaststelling en uitvoering van beleid en besluiten. Vanuit het gemeentebestuur geredeneerd ligt het daarbij het meest voor de hand, om bestuurlijke en adviserende bevoegdheden over te dragen aan representatief samengestelde organen.

Rotterdam heeft hierbij jarenlang voorop gelopen. In 1947 kwam daar al een "Verordening op de wijkraden" van de grond. De invoering van een deelgemeentestelsel volgde vijftientig jaar later, in 1972. In Amster-

dam kwam men vele jaren lang niet verder dan de konklusie, dat er niets te besturen viel voor de wijkcentra. In die centra werkten allerlei in de wijk actieve verenigingen en groepen samen aan het bevorderen van het sociale en kulturele leven. Voor die taak deed de representativiteit er niet zoveel toe. Maar wel als het op besturen aankwam, oordeelde het gemeentebestuur.

In de tweede helft van de jaren zestig loste de Amsterdamse gemeenteraad een aantal schoten voor de boeg van de binnengemeentelijke decentralisatie, zonder dat het evenwel tot serieuze pogingen daartoe kwam. Voorop stond steeds, dat het contact tussen gemeente en bevolking voor verbetering vatbaar was, en dat dit kon door de wijken waarin de mensen woonden en leefden als uitgangspunt te nemen. Rond 1975 werd eens te meer duidelijk dat deze verbetering langs politieke weg, dus via verkiezingen, tot stand moest komen.

In 1974 kwam het College van Burgemeester en Wethouders met een "Diskussienota inzake territoriale binnengemeentelijke decentralisatie". Eén van de in deze nota opgenomen stellingen luidde: "Het wordt noodzakelijk geacht, dat ten behoeve van een representatieve vertegenwoordiging van de bevolking op een territoriaal lager niveau dan de gemeente, publiekrechtelijke lichamen worden ingesteld, waarvan de besturen moeten worden gekozen en verantwoording moeten afleggen van hun dader". Voor de wijkcentra was dan een belangrijke taak bij het bevorderen van inspraak en participatie weggelegd. In die kringen had men een hard hoofd in de gemeentelijke plannen. De voorzitter van de overlegraad van wijkcentra verwoordde het in 1977 zo: "Men ziet niet dat door deelgemeenteraden de afstand tussen burger en bestuurder verkleind wordt. De betrokkenheid van de bevolking komt niet aan bod omdat het ook in deze raden de politieke partijen zullen zijn die zich laten vertegenwoordigen. En het zullen weer dezelfde partijen zijn die nu actief zijn."

Het grijze boekje

Op 3 juni 1981 nam de Amsterdamse gemeenteraad het besluit om voor twee zittingsperioden een proef met gekozen stadsdeelraden te nemen in Amsterdam-Noord en Osdorp. In het zogenaamde grijze boekje, dat de raadsvoordracht bevat, lichtten Burgemeester en Wethouders toe dat zij zo het funktioneren van de lokale democratie wilden verbeteren. Daaraan koppelde het College een aantal meer concrete doelstellingen, als een beter werkbare en herkenbare organisatie; meer aandacht voor en verrijning in de lokale bestuurszaak, betrekking hebbend op de direkte woonomgeving; het dichter bij elkaar brengen van bestuur en burger; en het maken van reële openingen voor participatie in het proces van beleidsvoorbereiding en -uitvoering.

Het was uitdrukkelijk niet het streven, om een vierde bestuurslaag te scheppen. Het werk dat een stadsdeelraad doet, moet niet nog eens dunnetjes door de gemeenteraad overgedaan worden en omgekeerd. De bedoeling van de gehele operatie is nu juist het verkorten van procedures. Daarom zijn alle gemeentelijke taken en bevoegdheden voor Noord en Osdorp aan de deelraden overgedragen, tenzij de wet zich daartegen verzet. Of tenzij het overduidelijk zaken van stedelijk belang betreft. Centraal in de discussie over de (on)mogelijkheden van binnengemeentelijke decentralisatie stond de vraag van de schaal en de omvang van de deelgebieden. Moest dat geënt worden op de bestaande indeling in wijken met een inwonertal tussen de 30.000 en de 50.000, of op grotere stadsdelen met zo'n 100.000 inwoners. De gemeenteraad besloot tot een proefneming in een groter en een kleiner deel van de stad. Osdorp telt 35.000 inwoners, Noord 85.000 - waarmee het zich onder de vijftiengrootste gemeenten van Nederland schaarde.

Een ander strijdpunt was de wijze van decentralisatie. Uit de inspraak die aan de raadsbeslissing vooraf ging, kwamen drie modellen naar voren. Een deel van de insprekers gaf de voorkeur aan het model van ge-

kozen deelraden met een maximaal aantal bevoegdheden, een eigen ambtenarenapparaat en eigen financiën. Een tweede stroming was van mening, dat buurtbewoners besluiten over zaken die hen aangaan zelf tijdens buurtvergaderingen moeten nemen. Op stadsdeelniveau maken de vertegenwoordigers van de buurtbesturen dan deel uit van een overkoepelende coördinatieraad. De derde stroming tenslotte, wees elke overdracht van bevoegdheden af. Een grotere participatie van bewoners is alleen mogelijk door het versterken van de functies van wijkopbouworganen en buurtcentra. Alle drie de stromingen wilden overigens in de wijk kunnen beschikken over eigen ambtenaren.

De voorkeur van Burgemeester en Wethouders bleef uitgaan naar gekozen deelraden volgens parlementair model en de raad volgde het College hierin. Dit "neemt niet weg, dat wij er voorstanders van zijn, dat binnen het systeem van de gekozen stadsdeelraden bewonersparticipatie wordt bevorderd en wordt geëxperimenteerd met vormen van buurtdemocratie". Met het oog daarop is een artikel in de "Verordening op de stadsdeelraden" opgenomen, dat de mogelijkheid schept voor het instellen van functionele en/of buurtgebonden commissies door de deelraden.

Een laatste heet hangijzer betrof de "budgettaire neutraliteit" van de proef. Behalve een bepaald basisbedrag, mochten de deelraden de gemeente geen cent extra kosten. Menigeen twijfelde daaraan. Het antwoord van Burgemeester en Wethouders: "Wij zijn van mening, dat tegenover kostenverhogende aspecten, die zonder meer aanwezig zijn, kostenverlagende effecten staan, zoals minder frikties, kortere besluitvormingslijnen en minder overheadkosten. Daarnaast is de verwachting, dat burokratiserende tendenties en een toenemende specialisatie zullen worden teruggedrongen."

"Kortom, wij verwachten op den duur een vergroting van de efficiency, met name omdat de beleidsvoorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van het beleid meer direkt aansluiten bij de in de wijk gevoelde problemen. Daarnaast is er de winst van minder harde en meetbare zaken, zoals meer vertrouwen van burgers in het bestuur en het functioneren van het ambtelijk apparaat en meer betrokkenheid bij het gebeuren in de wijk."

De stem van de gewone man

Uit een voor de verkiezingen gehouden onderzoek door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, bleek zo'n 80% van de burgers in Noord en Osdorp de proef met de deelraden tamelijk of zeer belangrijk te vinden.

"Het merendeel verwacht zeker dat de stadswijkbestuurders beter zullen weten wat er zich in de wijk afspeelt, en dat de bewonersgroepen kansen zullen hebben om voor hun rechten op te komen en ook dat ze meer invloed zullen krijgen op wat er in de wijk gebeurt. De hoogste verwachting heeft men over de kennis die de bestuurders over de wijkproblemen hebben. Men verwacht ook dat het stadswijkbestuur wel zal luisteren naar de stem van de gewone man."

De verkiezingen vonden op 28 oktober van het vorig jaar plaats. Het opkomstpercentage bedroeg in Noord 45,3%. Dat stak mager af bij de 84,2% van de Tweede Kamerverkiezingen eerder dat jaar. De kiezers bleken zich niet te hebben laten lokken door de negen belangengroepen die deelnamen. Drie zetels was hun oogst. De andere 34 zetels verdwenen naar de ook landelijk bekende partijen. Deze zeven, te weten CDA, CPN, D'66, PPR, PvdA en VVD, zetten na een maand van noest onderhandelen hun handtekening onder een "Overeenkomst voor het bestuurlijk beleid".

Bij de installatie op 1 december 1981 kon een vijfköppig dagelijks bestuur met deze overeenkomst aan de slag. CDA, CPN en D'66 leverden ieder één bestuurder, de PvdA twee, waaronder de voorzitter. Deze had tijdens de verkiezingsperiode in het Zonnehuis in Tuindorp Oostzaan de volgende "onsterfelijke" woorden gesproken: "Er is een lastige actiegroep bijgekomen, namelijk de Stadsdeelraad. Deze zal niet aan het handje van de gemeente Amsterdam gaan lopen." Maar al te veel bewonersgroepen tonen

zich bereid de deelraadsleden aan deze uitspraak te herinneren. De eerste zes maanden van de Stadsdeelraad Noord verliepen stormachtig. Een stroom van klachten, wensen, verlangens en vooral eisen bereikten de kersverse stadsdeelbestuurders. Daar zaten ook de nodige hobbels bij, die de gemeente in het verleden verzuimd had glad te strijken. Dat leidde zelfs tot een bezetting van het Stadsdeelkantoor door een groep buurthuiswerkers en bewoners, die het niet eens waren met bezuinigingsvoornemens van de gemeente. Afgaande op deze respons, blijkt een groot deel van de bevolking van Noord de weg naar de deelraad al te kennen.

De bedoeling is natuurlijk niet, dat de deelraad alleen maar reageert op willekeurige impulsen die hem van buitenaf bereiken. Het in de overeenkomst vastgelegde beleid moet gestalte krijgen. De daarvoor benodigde energie gaat echter nu nog voor een groot deel zitten in het overhevelen van gemeenteamtbanen naar Noord én in het streven naar een gewetensvolle afsplitsing door de gemeente van voor dit stadsdeel bestemde gelden. De bij de deelraad betrokkenen hebben inmiddels duidelijk voor ogen, dat de binnengemeentelijke decentralisatie geen doel maar een middel is. Dat moet bij de afloop van de proef, in 1989, leiden tot een zelfstandige gemeente - al dan niet onder een stadsprovincie Amsterdam. Daarmee is dan weer voor een deel de situatie van vóór 1921 hersteld - het jaar dat Amsterdam een groot aantal dorpjes in Waterland opslokte.

Herman Wals.

SLECHTE POSITIE MINDERHEDEN OP ARBEIDSMARKT

Provincies moeten bij het ontwikkelen van werkgelegenheidsinitiatieven grote aandacht geven aan de zwakke positie van minderheden op de arbeidsmarkt. Daar heeft althans staatssekretaris van Leijenhorst van Binnenlandse Zaken onlangs op aangedrongen. Recente economische ontwikkelingen hebben de positie van minderheden er niet beter op gemaakt. De werkloosheid onder Molukkers, Surinamers, Antillianen, buitenlandse werknemers en woonwagenbewoners is thans tweemaal zo groot als onder de autochtonen.

Leijenhorst pleit voor een planmatige aanpak van het werkloosheidsprobleem in gemeentelijk verband. Ten behoeve van het gemeentelijk werkgelegenheidsbeleid heeft hij een notitie opgesteld "Werkgelegenheid en werkloosheidsproblematiek van minderheden". Daarin wordt een beknopte analyse gegeven en worden mogelijkheden genoemd om de kans op werk voor de allochtonen te vergroten.

Zo wordt aan de gemeenten gesuggereerd een "studiecentrum minderheden" op te richten, dat beoogt aan leden van minderheidsgroepen zodanige studiemogelijkheden te bieden dat hun kansen op blijvende arbeidsinpassing worden vergroot. De centra voor beroepsoriëntatie en beroepsvoorbereiding (CBB) bieden daarvoor onvoldoende mogelijkheden. Daarnaast zouden de gemeenten functionarissen beschikbaar kunnen stellen aan de CBB's en de CVV's (Centra voor Vakopleiding van Volwassenen) die speciaal werken ten behoeve van de contacten met het bedrijfsleven (o.a. voor het creëren van stageplaatsen). Voorts wordt gesuggereerd om bestaande regelingen voor studiekosten en scholing en de werkgelegenheidsverruimende maatregel (WVM) toe te spitsen op minderheden.

Ten aanzien van vakatures in zwaar en ongeschoold werk stelt de notitie dat de oplossing niet ligt in het aantrekken van buitenlandse werknemers, maar in het "zo aanpassen van de arbeidsomstandigheden dat het werk voor de legale buitenlander en de Nederlander weer zo aantrekkelijk wordt gemaakt, dat er géén illegalen aange-

trokken hoeven worden". In dit verband worden de gemeenten er toe aangezet om het bedrijfsleven te aktiveren om gebruik te maken van de regelingen arbeidsplaats- en functieverbetering. Om de regeling experimentele arbeidsprojecten voor jeugdige werklozen (EAJ) een groter bereik te geven, zouden de gemeenten zgn. "bedrijfsverzamelgebouwen" op kleine schaal kunnen stichten, waarin een aantal kleine bedrijven geleid door werklozen kunnen functioneren. Gemeenten zouden het voortouw kunnen nemen om tezamen met arbeidsbureaus, werkgevers- en werknemersorganisaties en instellingen uit het welzijnsveld de mogelijkheden voor werkzaamheden te inventariseren en deze vervolgens onder te brengen in een pool.

Tot slot gaat de notitie in op de inschakeling van lokale of regionale kabel-tv bij het informeren van minderheden over vacatures, regelingen en sociale wetgeving en bij taalkursussen en volwasseneneducatie. Wat ontbreekt in de notitie is een suggestie waar de gemeenten het geld voor (aanvullende) maatregelen vandaan moeten halen, dat wordt aan hun eigen creativiteit overgelaten.

PRAKTIJK VAN ALLEDAG MAAKT (HER)WAARDERING VAN OPBOUWWERK NOODZAKELIJK

De Beraadsgroep Opbouwwerk (waaraan deelnemen NOW, NIMO, WONN, het Platform e.a.) heeft op 11 juni jl. in onderstaande brief aan de voorzitter van het Gestructureerd Overleg Sociaal-Kultureel Werk, de heer drs. F. van de Roer, gepleit voor een (her)waardering van functie en werksoort opbouwwerk:

Utrecht, 11 juni 1982

Zeer geachte heer Van de Roer,

Ondergetekenden, allen werkzaam in of betrokken bij het eerstelijns-opbouwwerk nemen de vrijheid het volgende in uw aandacht te brengen.

Maart 1982 konfereerde een zestigtal funktionarissen over de "opbouwwerkfunctie in de tachtiger jaren". Bijgaand zenden wij u een verslag. Die functie in de jaren tachtig is onduidelijker dan nodig, in weerwil van de gewaardeerde bijdragen van twee uwer kollega's aan dat kongres; dr. Gradus Hendriks en Piet Vreeswijk. In weerwil ook van het standpunt van uw staatssekretaris bij de C.R.M.-begrotingsbehandeling van 1981 en de omschrijvingen in persbulletin FS-25-N-1981 van uw departement.

Waarom lijken deze heldere opvattingen niet doorvertaald te worden als het gaat om evaluatie en bijstelling rijksbijdrageregeling-SCW (RBR-SCW). Juist nu allerwegen gepleit wordt voor een herijking van de welzijnsplanning in termen van de oorspronkelijke knelpuntennota-prioriteiten lijkt omschreven aandacht voor het eerstelijnsopbouwwerk in de vigerende en komende planning van groot belang. Welzijnsplanning is toch ook bedoeld als instrument voor de plaatselijke bevolking, niet alleen voor het plaatselijk bestuursapparaat? In veel gebieden verrichten opbouwwerkinstellingen toch zeer funktionele ondersteuning in de plaatselijke en regionale decentralisatie-operaties? Juiste nadere aandacht hiervoor kan een rechte koers en nuttig effect van de welzijnsplanning bevorderen.

Konkreet bevelen wij u aan, aktief in te grijpen in de historie van uw

departement door functie en werksoort te (her)waarderen zoals de praktijk van alledag dit noodzakelijk maakt.

Dit kan bijvoorbeeld door:

- a. bij de herziening van de RBR-SCW de functie van opbouwwerk te onderlijnen in planning en programmering;
- b. bij de evaluatie van de RBR-SCW nadrukkelijk aandacht te besteden aan de samenhang tussen RBR-SCW "welzijn" en bredere determinanten/elementen van leefbaarheid voor de plaatselijke bevolking. Een specificatie naar de waarde van de werksoort, opbouwwerk in de beleidsontwikkeling hierover, ligt dan voor de hand.

Mocht u nadere suggesties van ons willen vernemen, dan zijn we daartoe gaarne bereid.

*Met de meeste hoogachting,
Beraadsgroep Opbouwwerk*

KOLLEKTIEVE HYPOTHEEK

De Overkoepelende Vereniging van Huiseigenaren Almere (OVHA) gaat onderhandelen met diverse banken om korting te verkrijgen op de rentepercentages. De vereniging telt een paar honderd leden, waarvan enkele tientallen binnenkort een nieuwe hypotheek moeten afsluiten tegen een veel hoger percentage dan zij vijf jaar geleden via een projektkorting kregen aangeboden. Van geval tot geval wordt nu bekeken of het ondanks bijv. notaris-kosten financieel interessant is voor de leden om een gezamenlijke hypotheek aan te gaan.

*OVHA, p/a Sportmark 77
1355 KE Almere*

PGEM STELT KONSUMENTENRADEN IN

De Provinciale Gelderse Elektriciteitsmaatschappij gaat bij wijze van proef in twee van de zes distrikten konsumentenraden instellen. De maatschappij wil een beter inzicht verkrijgen in wat er leeft onder de kleinverbruikers en hen actief betrekken in de wijze waarop de maatschappij contacten onderhoudt met de verbruiker t.a.v. de rekening, voorlichting over energiebesparing, nieuwe activiteiten enz. Voor de distrikten Nijmegen en Doetinchem worden kandidaten geworven, die uit belangstelling, achtergrond of maatschappelijke verantwoordelijkheid bereid zijn om deel te nemen aan de konsumentenraad. De belangstelling is groot.

*Informatie bij PGEM, drs. J.J.Hagenbeek
of drs. J.Q.A.Steenweg, Postbus 9039,
6800 EZ Arnhem (085 - 772211)*

SUBSIDIE VOOR EXPERIMENTELE KUNST

In 1983 kunnen door het ministerie van CRM enkele projecten worden gesubsidiëerd waarbij kunstenaars zich bezighouden met experimenten of met vernieuwing van kunst.

Het gaat om allerlei kunstvormen, dus ook om omgevingskunst (te denken valt aan speelplastieken/verfraaiingen) en bijvoorbeeld "dramatische" groepjes. Mits het maar experimenteel is.

Misschien een idee voor een samenwerkingsproject van kunstenaars samen met bewonersgroepen (bijvoorbeeld in oude wijken)?

Aanvragen moeten vóór 1 februari 1983 worden ingediend. Informatie bij het departement, directie Kunsten, Postbus 5406, 2280 HK Rijswijk, tel. 070 - 949393, tst. 3614.

LITERATUUR KLEINE KERNEN

De Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen heeft een uitgebreide lijst samengesteld, waarin de literatuur inzake de leefbaarheid van kleine kernen alfabetisch is gerubriceerd naar provincie en inhoud.

Er is een onderscheid gemaakt tussen boeken, nota's, rapporten e.d. en tijdschriftartikelen of periodieken.

De inhoud van elk boek of artikel wordt aangegeven door middel van acht ingangen, zoals bestuur/ruimtelijke ordening, voorzieningen, scholen, openbaar vervoer en werkgelegenheid.

De literatuurlijst is ad § 25,- verkrijgbaar bij het sekretariaat van de vereniging, Postbus 29, 3740 AA Baarn (02154 - 15737). Het verschuldigde bedrag dient te worden overgemaakt op girorekening 329794 van de RABO-bank te Schalkwijk, onder vermelding van "Literatuurlijst kleine kernen".

VROUWENOPBOUWWERK IN NOORD-HOLLAND

Een groep regionale opbouwwerksters in Noord-Holland heeft de activiteiten van het vrouwenopbouwwerk in die provincie geïnventariseerd en haar visie op vrouwenopbouwwerk en de relatie met het vormingswerk op papier gezet. Zij konstateren een "kloof van onbekendheid" tussen het (vrouwen)opbouwwerk en het vormingswerk en willen met dit rapport (een momentopname van initiatieven) een brug slaan om tot betere afstemming en samenwerking te komen.

Het rapport "Vrouwenopbouwwerk in Noord-Holland" is te bestellen door § 2,-, plus § 2,30 portokosten over te maken op girorekening 39.53.772 van het Opbouworgaan Noord-Holland, Kleine Houtweg 32 te Haarlem, onder vermelding van de titel.

BEWONERSORGANISATIE LICHAMELIJK GEHANDIKAPTEN

Sinds maart 1982 kent ook "Nieuw Unicum" een bewonersorganisatie. Nieuw Unicum is een wooncentrum waar zo'n 200 lichamelijk gehandicapten wonen. De formele subsidietitel vermeldt echter nog steeds de benaming "verpleeghuis". De laatste jaren is ook binnen Nieuw Unicum een proces van democratisering op gang gekomen, dat aan de oude, hiërarchiese, betuttelende verhoudingen tussen bewoners en personeel een einde moest maken.

In het begin van 1978 hielden enige studenten een enquête onder bewoners van Nieuw Unicum. Dat leverde onder meer de volgende conclusies op: er is een grote informatiekloof tussen bewoners en personeel, de zelfwerkzaamheid van bewoners staat op een laag pitje, de zeggenschap van bewoners over kwaliteit en werkwijze van personeel is bijna nihil en bestuur en personeel ondernemen geen pogingen om daar verandering in te brengen.

Dit vormde de aanleiding om bewoners via een referendum te vragen hoe men dacht over een stuurgroep, die de taak zou krijgen een Bewonersorganisatie voor te bereiden. 163 bewoners reageerden op het referendum en 154 steunden de plannen. De stuurgroep kon beginnen. Ze bestond uit bewoners en kende een aantal adviseurs, onder meer vanuit het bestuur van Nieuw Unicum.

Om deze stuurgroep Bewonersorganisatie te ondersteunen, werd een opbouwwerker aangetrokken. Zijn belangrijkste taak was om samen met de stuurgroep "aanzetten te geven voor het oprichten van een georganiseerde bewonersvertegenwoordiging".

Dat gebeurde op een aantal manieren.

Twee bewonersgroepen werden opgericht. Een hield zich bezig met de vorm van de Bewonersorganisatie. Deze groep ontwikkelde een model, waarmee een aantal rechten en bevoegdheden van de Bewonersorganisatie geregeld werden. Een andere groep bewoners stelde een programma van eisen op. Via gesprekken op de 7 woonvleugels werden klachten en ideeën van bewoners geïnventariseerd en gebundeld.

Naast deze twee werkgroepen werd het personeel langzamerhand voorbereid op bewonersdeelname aan de besluitvorming in Nieuw Unicum. Voor bewoners werd onder andere een vergaderkursus georganiseerd. Rond enkele knellende problemen ontsponnen zich acties waarbij de werkorganisatie met de neus op bewonersbelangen gedrukt werd. Individuele klachten en ideeën van bewoners werden opgevangen via een wekelijks spreekuur van de opbouwwerker.

25 februari 1982 was het dan zover dat de stuurgroep de voorbereidingen had afgerond. Op die dag werden verkiezingen georganiseerd. Tijdens de verkiezingscampagne had iedere bewoner het programma van eisen (verkiezingsprogramma) ontvangen. 23 bewoners hadden zich kandidaat gesteld voor 14 plaatsen in de Bewonersorganisatie. De opkomst was overweldigend. Bijna 90% van de bewoners bracht hun stem uit en zo werd een 14 leden tellende B.O. gevormd. Een week later werd het model van de B.O. ondertekend door bestuur, directie en bewoners van Nieuw Unicum. In het model werd onder meer geregeld dat bewoners meedoen in het bestuur, de beleidsstaf en diverse commissies. Ze hebben daar stemrecht. Voor een aantal zaken kent de B.O. het recht op advies en/of instemmingsbevoegdheid (vetorecht).

In de praktijk betekent dit dat bestuur en beleidsstaf een deel van de macht af hebben gestaan aan bewoners.

Nog wat onwennig doen nieuwe verhoudingen hun intrede. Voor een aantal bestuursleden aanleiding om op te stappen. Inmiddels is het eerste werkplan van de B.O. gereed. Daarin staan zaken genoemd, gericht op verbeteren van dienstverlening, stimuleren van meedoen aan besluitvorming in Nieuw Unicum, verbeteren van de kwaliteit van het wonen.

Via kleine stapjes, kleine suksesjes voor bewoners wordt getracht een deel van het gezondheidszorg-bolwerk te democratiseren en bewoners zeggenschap te geven over eigen lichaam en eigen woon- en leefomgeving.

Vincent Uitvlugt, Bewonersorganisatie "Nieuw Unicum", Zandvoortse laan 165, 2042 XK Zandvoort (02507 - 15441, 1st. 217).

INFO-MARKT GEHANDICAPTEN 1982

In de Jaarbeurs in Utrecht is op 2, 3 en 4 juni jl. voor de tweede maal de Info-markt Gehandicapten gehouden. Deze beurs is georganiseerd onder auspiciën van het NOG (Nationaal Orgaan Gehandicaptenbeleid), dat een samenwerkingsverband is van de Nederlandse Vereniging voor Revalidatie en de Stichting Nederlandse Gehandicaptenraad. De ervaringen met de eerste beurs, in 1980, waren volgens de organisatoren zo gunstig dat besloten is tot een herhaling.

Op de Info-markt presenteerde zich een bonte verzameling van verenigingen, fondsen, overheidsinstanties, handelaren en fabrikanten aan gehandicapten en mensen die bij het gehandicaptenbeleid betrokken zijn. In totaal waren er meer dan 275 stands. Het meest opvallend waren ongetwijfeld de stands van fabrikanten en handelaren in aangepaste apparatuur en hulpmiddelen. Auto's, natuurlijk, en rolstoelen, aangepaste schrijfmachines, trapliften, aangepaste kleding, maar bv. ook een keuken, die in zijn geheel in de hoogte verstelbaar was. Als niet-gehandicapte kan je moeilijk een oordeel over het belang en de kwaliteit van die artikelen vellen, en vanuit de optiek van de arbeidsongeschiktheidsproblematiek in het algemeen, waren vooral de stands van organisaties en overheidsinstanties interessant.

Het aantal organisaties in Nederland dat zich bezighoudt met de problematiek van diverse groepen gehandicapten is werkelijk ongelofelijk. Helaas is het niet zo eenvoudig om aan de hand van de catalogus een indruk te krijgen van het aantal aanwezige organisaties, omdat de index alleen maar ingedeeld is naar het produkt van de deelnemers. Zo doet zich het merkwaardige feit voor dat de ANIB-Bond van Gehandicapten en arbeidsongeschikten voorkomt in de categorieën Aan- en uitkleedhulpen, Afstandsbedieningsapparatuur, Alarm- en bewakingssystemen,

Anti-slipmateriaal, enz., terwijl het toch een belangenorganisatie van gehandicapten en arbeidsongeschikten is. Het zal wel een weerspiegeling zijn van de oriëntatie van de organisatoren op fabrikanten. De catalogus was op die manier niet erg toegankelijk; het lijkt niet zo'n grote moeite om volgens meer indelingen indexen te maken.

Terug naar de organisaties. Er waren er veel die zichten richten op een groep met een bepaalde handicap. Een greep: de Afasie Vereniging Nederland, Nederlandse Stichting Amyotrofische Lateraal Sclerose, Vereniging van Astmatici (V.b.b.A), Crohn Vereniging Nederland, enz. Dat lijken erg zinvolle organisaties voor de betrokkenen. Daarnaast wa-

ren er organisaties die zich richten op een bepaalde activiteit, sportvissen, rolstoeldansen, handenarbeid, diverse takken van sport, enz. En dan waren er ook nog de belangenorganisaties in bredere zin. De bekende, zoals de ANIB, de NFA, de GON, maar ook minder bekende, zoals de ALFMV (Algemene Landelijke Federatie Minder Validen) en BNMO (Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers). Die laatste bond geeft trouwens een vademecum uit, nuttig omdat op deze categorie gehandicapten allerlei bijzondere regelingen van toepassing zijn.

Naast organisaties van gehandicapten waren er nog veel revalidatie-instellingen, vakopleidingsinstituten, vormingscentra, hulpverleningsorganisaties enz. voor gehandicapten, alsmede de uitvoeringsorganen van de WAO en een paar ministeries (CRM, Volksgezondheid en Milieuhygiene en Sociale Zaken en Werkgelegenheid). Dat laatste ministerie maakte nogal wat ophef over de Wet Arbeid Gehandicapte Werknemers, ietwat overdreven als je de richtlijn aan de arbeidsbureau ernaast legt, dat voor werknemers met veel ziekteverzuim ontslagvergunningen mogen worden afgegeven.

Het resultaat was een kilo of tien papier, waaronder veel bruikbare informatie.

Tenslotte een opmerking over de hulpmiddelen en de aangepaste apparaten: het moet voor de gehandicapten wrang zijn om aan de ene kant allerlei technische vernieuwingen met groot enthousiasme uit te proberen, terwijl het aan de andere kant steeds moeilijker wordt om via de CMD en de bedrijfsverenigingen nog in het bezit van die voorzieningen te komen.

Kees Fortuin

NIJMEGEN EERSTE: ONTWIKKELINGSPROJEKTEN WERKGELEGENHEID EN OPBOUWWERK VAN START

In MO van april werd melding gemaakt van het gezamenlijke initiatief van het Platform Opbouwwerk en de Sektie Opbouwwerk van de NOW om ontwikkelings-projecten rond werkgelegenheidsvraagstukken op lokaal niveau door het plaatselijk opbouwwerk te activeren.

Om deze doelstelling te bereiken werd een samenwerkingsverband gekreeërd, waaraan een negental geïnteresseerde plaatselijke instellingen deelnemen, die werkplannen op dit terrein in voorbereiding of uitvoering hebben. Het NIMO is gevraagd om middels een onderzoek een vergelijkende start-analyse te maken tussen de verschillende plaatselijke situaties.

De door lokale instellingen -veelal in overleg met de plaatselijke overheid- ontwikkelde voornemens variëren sterk, maar hebben gemeenschappelijk een overwegende aandacht voor de positie van de jongere werkzoekenden en leggen een sterk aksent op de ondersteuning van hun zelf-organisaties. Inmiddels heeft het Ministerie van C.R.M. het eerste project -voor de tijd van vier jaar- goedgekeurd. Een en ander binnen de rand-kondities die werden opgesteld binnen het landelijk samenwerkingsverband. Het betreft een voorstel van het Nijmeegse opbouwwerk om te experimenteren met "jongerenwerkplaatsen" die een combinatie beogen van werken en verdere scholing met speciale aandacht voor de eigen inventiviteit van de jongeren. Het voorstel heeft ook de goedkeuring van de Gemeente Nijmegen en past in het kader van de gemeentelijke beleidsnota "Werklozen" van oktober 1981.

ONDERWIJSSTIMULERINGSWERK MOET GEEN GEOLIEDE SAMENWERKING VAN SCHOLEN EN WELZIJNSINSTITUTEN WORDEN

werkverbanden

Het Gestructureerd Overleg SCW buigt zich over het onderwijsstimuleringsbeleid, m.n. voorzover het de CRM-komponent daarin betreft. In een brief aan dit overleg heeft het Platform Opbouwwerk gepleit voor een beleidsoptiek die nadrukkelijk rekening houdt met het feit dat de onderwijsparagraaf onderdeel uitmaakt van bredere leefbaarheidsvraagstukken (w.o. huisvesting en betaalbaarheid levensonderhoud) en daar niet straffeloos los van kan worden gezien.

Tevens attendeert het Platform op het belang van een "ontwikkelingsgerichte" aanpak in plaats van pure programmering van de samenwerking tussen scholen en welzijnsinstellingen. In de opvatting van het Platform dient nadrukkelijk gebruik gemaakt te worden van de deskundigheden die in de buurt zelf liggen opgeslagen en moet de programmaontwikkeling zich daar goeddeels naar voegen.

Inmiddels is ook een eerste onderzoeks-rapportje gereedgekomen naar de belangstelling voor een (landelijk) samenwerkingsverband onderwijs-opbouwwerk. Hiervoor blijkt bij het plaatselijke onderwijsopbouwwerk, zowel in specifieke stimulerings-projecten als bij meer spontane projecten, grote belangstelling te bestaan (zie ook pag. 26).

WERKCONFERENTIE OVER "MACHT EN INVLOED"

bijeenkomsten

In het opbouwwerk wordt naast de oplossing van concrete problemen samen met betrokkenen, gestreefd naar het vergroten van de macht en invloed van groepen mensen die weinig te vertellen hebben. Zo worden er pogingen in het werk gesteld om ouders meer greep te laten krijgen op het beleid van de school, een huurdersorganisatie meer invloed op de woningcorporatie te verschaffen, de behartiging van de eigen belangen van diverse groepen te ondersteunen. Het gaat daarbij vaak om het beïnvloeden van instanties die belangrijke beslissingen (kunnen) nemen over zaken die het dagelijkse woon-, werk- en leefmilieu bepalen. Soms ook gaat het in eerste instantie om het verwerven van een eigen machtsbasis voor groepen mensen die dagelijks problemen ervaren met b.v. hun huisvesting, de gezondheidszorg in hun wijk of het onderwijs van hun kinderen. Op welke groep of organisatie de activiteiten ook gericht zijn, een duurzame verandering in bestaande machts- en invloedsverhoudingen staat centraal.

Uit diverse onderzoeken en uit interviews met opbouwwerkers blijkt, dat er dikwijls sprake is van een streven naar beleidsbeïnvloeding en/of naar het vergroten van macht en invloed van bewonersorganisaties, maar dat er nog maar weinig gesystematiseerde en toepasbare kennis voorhanden is om aan dat streven in de praktijk uitvoering te geven. Resultaten op dit gebied zijn vaak neveneffecten van andere activiteiten.

De Werkplaats Opbouwwerk Noord-Nederland heeft zich in één van haar projecten ten doel gesteld, het vergroten van macht en invloed van bewonersgroepen en het beïnvloeden van beleidsinstanties meer handen en voeten te geven en toepasbaar te maken voor opbouwwerk en bewonersorganisaties. In het kader daarvan wordt een werkconferentie georganiseerd op maandag 18 en dinsdag 19 oktober a.s. Naast een algemene inleiding over dit onderwerp en een inleiding door

een organisatiedeskundige, zal veel tijd en aandacht besteed worden aan het bespreken en "doorlichten" van praktijkinstanties.

Voor informatie en aanmelding:

WONN, de Jerden 9,
9202 VK Drachten (05120 - 18925)

STUDIEDAG ONDERWIJSSTIMULERING

Op 22 september a.s. organiseert het Platform Opbouwwerk een studiedag over opbouwwerk en onderwijsstimulering, met als uiteindelijke doelstelling de oprichting van een samenwerkingsverband.

In de notitie "Vóór-werkzaamheden samenwerkingsverband onderwijs-opbouwwerk" zijn de resultaten verwerkt van een vragenronde onder opbouwwerkers in de onderwijsstimulering en enkele conclusies en voorstellen opgenomen.

Als leidraad voor de studiedag verschijnt begin september een discussiestuk rond een viertal uitgangspunten, t.w.:

1. beleidsbeïnvloeding - zowel gemeentelijk als landelijk
2. belangenbehartiging
3. deskundigheidsbevordering
4. dokumentatie en informatie.

*Informatie bij het Platform Opbouwwerk
Bart Lammers (070 - 521354)*

WERKBIJEENKOMSTEN PLAATSELIJK OPBOUWWERK

Mede naar aanleiding van een brief van het Tilburgse opbouwwerk heeft het platform het voorstel gelanceerd om in een tweetal werkbijeenkomsten (een voor "stedelijk" en een voor "plattelands" opbouwwerk) ideeën en voorstellen voor onderlinge samenwerking, versterking en vernieuwing van plaatselijke opbouwwerk-instellingen te bespreken.

De bijeenkomsten (stedelijk werk op vrijdag 24 september en plattelands-werk op vrijdag 1 oktober) zullen in Utrecht worden gehouden.

In hoofdzaak zullen concrete samenwerkingsvoorstellen aan de orde komen, tot de realisatie waarvan ter plekke kan worden besloten. Daarnaast wordt beperkte tijd gereserveerd voor informatie-uitwisseling in meer algemene zin. Voor deelname aan de bijeenkomsten zijn opgave-formulieren het land ingezonden. Per instelling kunnen twee mensen deelnemen.

Ten behoeve van de bijeenkomsten zullen de deelnemers tijdig de te bespreken voorstellen en agenda ontvangen.

*Inlichtingen:
Platform Opbouwwerk
Prins Mauritslaan 26,
2582 LS Den Haag
tel. 070-521354.*

LEREN IN OPBOUWERK (NIMO EN WONN)

In het vorige nummer van "Mededelingen Opbouwwerk" stond een aankondiging van een conferentie rond het thema "Leren in Opbouwwerk" die zal plaatsvinden op donderdag 7 en vrijdag 8 oktober in Vormingscentrum Den Alerdincq te Laag Zuthem. Deze conferentie wordt georganiseerd door de Werkplaats Opbouwwerk Noord-Nederland en het Nederlands Instituut voor Maatschappelijke Opbouw.

Deze conferentie staat open voor 50 deelnemers, waarvan de helft bestaat uit eerste-lijns-opbouwwerkers en de andere helft uit mensen, die vanuit de tweede lijn met het thema "Leren in opbouwwerk" te maken hebben.

Het doel van de conferentie is de tot nu toe opgedane inzichten rond het thema "Leren in opbouwwerk" in ruimere kring te bespreken en methoden en theorieën verder te ontwikkelen.

Men kan zich opgeven door vóór 15 september een aanmeldingsformulier aan te vragen bij het NIMO, Havensingel 8, 5211 TX Den Bosch, 073 - 137295. Kosten \$ 125.-- per persoon (inclusief congressmap), over te maken na bericht van definitieve "plaatsing".

PRIVATISERING VAN GEMEENTELIJKE DIENSTEN EN BEDRIJVEN

In een tijd van bezuiniging is het niet vreemd, dat gemeenten nauwkeuriger dan voorheen nagaan, of niet bepaalde gegroeide taken afgestoten kunnen worden naar particuliere organisaties (bedrijven, instellingen etc). De kosten van zelf doen zijn vaak hoger dan die bij uitbesteding van taken. Deze kosten liggen vooral in de sfeer van overhead, die bij overheidslichamen groter is dan bij particuliere organisaties.

Het kostenaspect is echter niet het enige belangrijke element in de discussie over de noodzaak/wenselijkheid van privatisering. Een ander belangrijk aspect is van meer principiële aard en heeft betrekking op de vraag of men niet door kollektivering (ontprivatisering) van bepaalde maatschappelijke activiteiten beter in staat is controle uit te oefenen op de kwaliteit van dienstverlening c.q. productie en of men niet in grotere mate kan veranderen, dat bepaalde voorzieningen en goederen ten dienste komen van de meest achtergestelde en kansarme groepen in onze samenleving.

De meningen over de wenselijkheid c.q. noodzaak van privatiseren lopen nogal uiteen. Ik ga in dit verband in op een tweetal benaderingswijzen van het probleem: een Rotterdamse en een Amsterdamse.

In Rotterdam bepleit een ambtelijke notitie "uitbesteden of zelfdoen" privatisering vanuit de gedachte, dat je vanuit de overheid nauwelijks sturing kunt geven aan de particuliere sector door een overheidsbedrijf of -instelling op te zetten als concurrent voor particuliere organisaties. Meer perspectief biedt het scheiden van verantwoordelijkheden: het p.i. is verantwoordelijk voor een goede uitvoering van werkzaamheden terwijl de overheid beleidsmatig randvoorwaarden en criteria stelt waaraan de output van particuliere organisaties getoetst kan worden. Langs deze weg is directe sturing mogelijk vanuit de overheid, terwijl je bij het opzetten van alternatieve overheidsdiensten en -instellingen veel meer goit op een indirecte beïnvloeding via bijv. voorbeeldwerking.

Overlaten van werkzaamheden aan het p.i. zou onder meer het voordeel kunnen hebben, dat concurrentie tussen particuliere organisa-

ties onderling tot een efficiëntere produktie van goederen en diensten leidt (en dus tot lagere kosten), dan het geval is bij concurrentie tussen partikuliere organisaties enerzijds en overheidsdiensten en -instellingen anderzijds. Volgens voorstanders van privatisering neemt de kwaliteit van goederen en diensten vooral toe in een systeem, waarbinnen concurrenten elkaar uit de markt kunnen prijzen in een algemeen kader van overheidsrichtlijnen.

De Amsterdamse wethouder Etty (P.v.d.A) voelt blijkens een artikel in het ABVA/KABO-orgaan "Aaneen" van 10 juni 1982 geen donder voor privatisering. Het biedt volgens hem geen oplossing voor bestaande financiële problemen, want 80% van de gemeentelijke taken leent zich niet voor afstoting. Er liggen nog heel wat terreinen van dienstverlening braak, die niet door partikulieren worden betreden. Het geld dat daarvoor nodig is moet vrijgemaakt worden door het gemeentelijk apparaat efficiënter en goedkoper te laten werken. Omdat de overheid geen winst najaagt, zou zij sowieso goedkoper moeten kunnen werken. Dat dit niet gebeurt, komt volgens Etty omdat openbare diensten en bedrijven vaak ondoelmatig werken. De verkokering van het gemeentelijk apparaat en het ontbreken van zelfregulerende mechanismen daarbinnen zijn belangrijke factoren die bijdragen tot de gesignaleerde ondoelmatigheid. Wil je gemeentelijke bedrijven en diensten concurrerend maken, dan moet je verkokering tegengaan en zelfregulerende mechanismen invoeren, die ongebreidelde uitbouw van het ambtelijk apparaat voorkomen.

De privatiseringsdiskussie zal in de komende jaren, mede in het licht van nog te verwachten bezuinigingsrondes, steeds belangrijker worden. De kwestie is echter ook los van de bezuinigingen van groot belang. Er zijn heel wat activiteiten en taken in de loop der tijden ongemerkt bij (gemeentelijke) overheden aangespoeld en vastgegroeid. Bij sommige taken kan men zich afvragen, in hoeverre ze in overheidsbeheer uitgevoerd moeten worden. Vergelijkte gemeentelijke ziekenhuizen: allerlei belangrijke zaken als tarieven en specialistenhonoraria zijn dermate strak aan centrale regels gebonden, dat je er als gemeentelijke overheid nauwelijks invloed op uit kunt oefenen. Van de andere kant kunnen er bepaalde overwegingen zijn om activiteiten en taken in eigen beheer te nemen of te houden. Zo kan gemakkelijker toezicht en controle worden uitgeoefend op gemeentelijke bedrijven m.b.t. toepassing van milieuvorschriften. Ook kan bij wanbeheer van instellingen en het ontstaan van conflicten en ongewenste beleidsontwikkelingen gemakkelijker korrigerend worden opgetreden.

Kortom: privatisering staat volop ter discussie. Er zijn voors en tegens voor aan te geven. Het lijkt me voor welzijnswerkers en welzijnsinstellingen van groot belang om de discussies over dit onderwerp met aandacht te volgen en er (zodanig) actief aan deel te nemen.

Jelle Dijkstra

NIEUWE VORMEN VAN WONINGBEHEER

Nog niet zo lang geleden hadden alleen maar linkse partijen en groeperingen interesse voor alternatieve vormen van woningbeheer. Onder invloed van de huidige crisis en de malaise in de volkshuisvesting slaat het denken over nieuwe vormen van beheer aan bij een wat bredere schakering van groeperingen. Zo ook bij de centrale overheid.

Begin februari 1979 verzocht het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het R.I.W. een multidisciplinair, inventariserend onderzoek te verrichten naar voorstellen tot en experimenten met nieuwe beheersvormen van woningen in Nederland. Het resultaat van dit onderzoek is het rapport "Nieuwe beheersvormen" onder redactie van Ir. Kroes en Drs. Ymkers (1980). 16 beheersvormen passeren de revue. 9 ervan bestaan alleen op papier, 5 zijn ook in de praktijk beproefd en 2 zijn volgens de onderzoekers te algemeen. Deze 2 zijn net wel de 2 beheersvormen die het diepst ingrijpen in het volkshuisvestingsbeleid: de woningraden van Priemus en Bewonerszelfbestuur van D'66.

Een tweede rapport over nieuwe beheersvormen is verschenen in 1982: "Buitenlandse vormen van woningbeheer" onder redactie van dezelfde personen als bij het eerste rapport. Dit rapport bevat behalve een inventarisatie van alternatieve vormen van woningbeheer in zes west-europese landen (Zweden, Finland, Denemarken, Groot-Brittannië, Duitsland en België) ook een inventarisatie van beheersvormen die in de volkshuisvesting in die landen gangbaar zijn.

We kunnen ons afvragen waar de belangstelling voor nieuwe beheersvormen plotseling vandaan komt. Het rapport geeft ons antwoord. 'Bij ons bestond aanvankelijk belangstelling voor nieuwe beheersvormen omdat deze konden worden gezien als middel om de invloed van bewoners - met name huurders - op het beheer van hun woning en woonomgeving te vergroten en om hun vrijheid bij het kiezen van een beheersvorm uit te breiden. Onze opvattingen zijn echter geëvolueerd en thans zijn wij van mening dat nieuwe beheersvormen ook een rol kunnen en moeten spelen bij de bescherming van de kwaliteit van de volkshuisvesting. Deze komt namelijk in het geding wanneer de overheid onder druk van de huidige ontmoedigende economische omstandigheden, haar aandeel in de nationale woonkosten zal terugbrengen. Handhaving en zeker verbetering van de kwaliteit zal dan gepaard moeten gaan met een groter aandeel voor de bewoners.

In onze gedachtengang is een herverdeling van woonkosten tussen overheid en bewoners als hier bedoeld, alleen te realiseren wanneer daar voor bewoners iets tegenover staat. En daarbij denken wij aan een nieuwe beheersvorm die voor bewoners meer rechten, meer zeggenschap, meer woonvrijheid en wellicht zelfs meer eigendom opleveren' (einde citaat).

Deze gedachtengang werd op de studiekonferentie 'Buitenlandse vormen van woningbeheer' (27 mei 1982) nogmaals verwoord door drs. Ymkers. Nieuwe beheersvormen kunnen voor de overheid geld opleveren. Om deze reden is er van die kant ook belangstelling voor dit onderwerp.

Dit is echter een andere reden, dan de reden waarom linkse groeperingen en bewonersgroepen belangstelling voor dit onderwerp hebben: meer macht naar de direkt betrokkenen, de bewoners.

Macht met weinig (financiële) middelen is echter geen macht!

Beide rapporten zijn verkrijgbaar bij R.I.W.-Instituut voor de Volkshuisvesting, Nieuwelaan 76, Postbus 5018, 2600 GA Delft, tel. 015-783049.

Een samenvatting van beide rapporten is verkrijgbaar bij het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

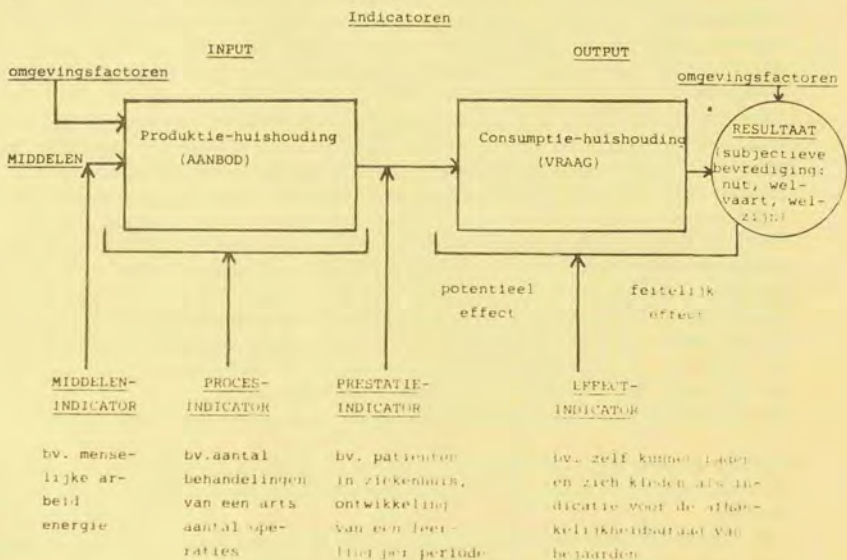
OUTPUT-INDICATOREN?

"Jij moet niet typen, jongen - daar ben je veel te duur voor". Deze vermaning zal vaker klinken in welzijnsland. Vergt drie dingen:

- een inzicht in kosten
- de bereidheid om er naar te handelen
- de mogelijkheid om er naar te handelen, bij kleine instellingen nog wel eens moeilijk.

Deze drie voorwaarden worden aktueller. De bezuinigingssituatie van thans maakt een grondiger bezinning op kosten en prestaties nodig. Doet de organisatie het niet, dan zal de subsidie-verschaffer het wel doen. Eén van de manieren om de kwaliteit van het werk in stand te houden is om bij het bezuigen slimmer te zijn dan de nog relatief onervaren plaatselijke ambtenaren. Inspirerende lectuur hiertoe verscheen onlangs vanuit de Harmonisatieraad Welzijnsbeleid. Deze instelling, een adviesorgaan ten behoeve van de regering, fungeert als onafhankelijk criticus en kommentator van het welzijnsbeleid. Naar aanleiding van wetsontwerpen, in commissies en door middel van een eigen publikatiebeleid, probeert de raad het verbrokkelde, willekeurige karakter van beleid en voorzieningenpatroon om te buigen naar een samenhangend (en effectief) geheel van welzijnsvoorzieningen, activiteiten en beleid.

Signalement no. 12 gaat over gegevensverzameling met het oog op verminderen van de kosten, het verbeteren van de kwaliteit en het vergroten van de alternatieven. De auteur, H.M.v.d.Kar komt uit de economische hoek en baseert zich op indicatoren welke ontwikkeld werden om machtsmechanismen te doorgronden. Volgens de auteur en de Harmonisatieraad zijn deze meeteenheden ook bruikbaar om het eigen handelen van een welzijnsinstelling te verhelderen. Hieronder een schema. Onderaan de vier typen meeteenheden, de pijlen naarboven geven aan waarnaar verwezen wordt; resp. middelen, omzettingsproces, produkt en gebruik van het produkt (effect).

De prestatie- en effectindicatoren zijn het meest informatief. De prestatieindicator laat zien hoeveel verrichtingen/diensten er per tijdseen-

heid door een instelling worden aangeboden. Een effectindicator geeft daarenboven nog informatie over de kwaliteit, in termen van bevredigende behoeften.

Weerstand tegen analyses m.b.v. deze en soortgelijke begrippen als efficiëntie, produktiviteit, effectiviteit zijn bekend en stevig geworteld in het opbouwwerk. En terecht. Hoe vaak moeten opbouwwerkers niet de rotzooi opruimen die de "gezonde Hollandse koopmansgeest" of het kostprijsbesef van bureauridders achter laat. En hoe vaak is opbouwwerk niet gebruikt om het economisch denken in z'n tekortschietingen te verzachten. De situatie is echter thans dusdanig dat de financiers het opbouwwerk nalatigheid in deze niet meer toestaan.

En in principe denken opbouwinstellingen al veel in kosten en baten, inspanning versus opbrengst. Dit gebeurt dan tijdens werkbesprekingen, bestuursvergaderingen, in jaarverslagen.

Met - de overigens nogal taai - studie van de Harmonisatieraad kan het systematiseren van dit weten en meten een stapje verder komen. Maatstaven voor selectie en gebruik van deze indicatoren worden geboden, voorbeelden geanalyseerd.

Het is een algemene studie, wel geconcentreerd op welzijnsbeleid maar niet verbijzonderd naar opbouwwerk als zodanig. Een prestatieindicator voor het opbouwwerk kan zijn: de hoeveelheid diensten of adviezen welke verstrekt worden aan externen door de instelling. De mate waarin er gebruik van wordt gemaakt en de opbrengst, geven een effectindicatie. In één opzicht doet de Harmonisatieraad zijn naam overdevan eer aan. Op verschillende plekken wordt in de studie benadrukt dat partijen het eens moeten zijn over de juistheid en bruikbaarheid van de indicatoren.

Zo'n harmonie is utopie: politieke strijdvragen kunnen niet door technisch boekhoudkundige maatregelen weg geredeneerd worden en dat moet ook niet. Dit is geen pleidooi om afzijdig te staan t.a.v. zulke kwantitatieve verhelderingen van de eigen praktijk. Integendeel een voorspron op dit gebied kan van levensbelang zijn.

Raadpleging van Signalement no. 12 moet wel selectief geschieden, niet alle hoofdstukken zijn op instituutsniveau direkt relevant, alles achter elkaar lezen kost wel \pm 8 uur.

*Informatie door Indikatie. Signalement
no. 12. Harmonisatieraad Welzijnsbeleid,
1981, Staatsuitgeverij Den Haag*

Harry Broekman

GEMEENTEN MISBRUIKEN PLANOLOGISCHE ADVIESBURO'S

Adviesburo's worden vaak door gemeenten misbruikt. Met name rond de verkiezingen heeft het inwinnen van advies tot doel tijd te rekken en daardoor bepaalde beslissingen over de verkiezingen heen te tillen. Aldus één van de konklusies uit de afstudeerscriptie van J.W.M. van der Knaap. Van der Knaap studeerde onlangs af op een onderzoek rond planologische beleidsadvisering aan de afdeling Bestuurskunde van de T.H. Twente.

Gesteld wordt dat het inhuren door gemeenten van externe adviesburo's veelal een "ijskast- en alibifunctie" heeft. Daarnaast belemmert de gemeentelijke burokratie een slagvaardig optreden van het adviesburo. Adviesburo's zijn vaak speelbal in de onderlinge machtsstrijd tussen gemeentelijke afdelingen en diensten.

Ook de adviesburo's zelf gaan in het onderzoek niet vrijuit. Volgens

gemeenten gaan de externe buro's nog al eens op de stoel van B & W zitten. Ze komen niet zelden met adviezen waarom niet wordt gevraagd. Ondanks deze indrukwekkende knelpunten is Van der Knaap van mening dat nog geen sprake is van een totaal onwerkbaar situatie.

De afstudeerscriptie van Van der Knaap verschijnt in augustus bij de sktie planologische juristen van het NIROV (070 - 469652).

ONDERZOEK NAAR STRIJD TUSSEN GEMEENTEN EN GROOTWINKELBEDRIJF

Gemeente Muiden kan MAXIS niet van het lijf houden

Door gebrek aan bestuurskracht slagen kleinere gemeenten er niet in om veelomvattende zaken met regionale uitstralingseffecten het hoofd te bieden. Zij zijn niet in staat tot voldoende tegenspel en lopen het gevaar "overvallen te worden". Daarnaast zijn kleinere gemeenten geneigd de uitstralingseffecten buiten beschouwing te laten. Zij kijken niet verder dan de eigen gemeentegrens. Aldus concluderen de politiek-geografen P.A. Schat en J.G. Groenendijk, verbonden aan de Vrije Universiteit van Amsterdam, in hun studie naar "Macht en Ruimte".

Het onderzoek handelt over het gevecht tussen Koninklijke Bijenkorf Beheer (KBB) en de gemeenten Muiden en Nijmegen omtrent de vestiging van een Maxis-superstore. Schat en Groenendijk geven een nauwkeurige schets van het steekspel tussen het gemeentebestuur van Muiden en K.B.B. Na veel vijven en zessen blijkt dat de gemeente Muiden aan het kortste eind trekt. De Noordhollandse gemeente voelde zich -onder de dreiging van een schadeclaim van zo'n twaalf miljoen- gedwongen een vestiging van de weidewinkel Maxis binnen haar gemeentegrenzen toe te laten.

Terwijl Muiden van meet af aan grote bezwaren had tegen een dergelijke vestiging. De gevreesde verkeeroverlast en de belangen van de plaatselijke middenstand speelde daarbij een belangrijke rol. In de studie wordt gesteld dat de gemeente Muiden zonder vrees voor schadeclaims de K.B.B.-boot af had kunnen houden.

Succesvoller blijkt het gemeentebestuur van Nijmegen. Na drie maanden touwtrekken houdt Nijmegen de dreigende Maxis vestiging buiten de deur. Schat en Groenendijk trekken uit hun onderzoek een aantal generaliserende conclusies. Op de eerste plaats wordt gesteld dat de kleinere gemeenten niet de ambtelijke deskundigheid in huis hebben om een gelijkwaardige partij te zijn in een gevecht om de macht met een grote onderneming. Toen de "Maxis-kwestie" speelde beschikte de gemeente Muiden over vijftien ambtenaren. Het gemeentebestuur van Nijmegen zag zich indertijd door ongeveer 2200 ambtenaren gesteund. Vervolgens vragen de VU-onderzoekers zich af of dergelijke belangrijke beslissingen rond een bestemmingsplan niet beter kunnen worden overgeheveld naar de provincie. Immers, daar kunnen de belangen van een totale regio beter in de gaten worden gehouden.

Macht en Ruimte, een grootwinkelbedrijf in gevecht met twee gemeenten, drs. P.A. Schat en drs. J.G. Groenendijk.

prijs: fl. 19,50 (ISBN 90 228 25299)

Jim schuyt.

"OPBOUWWERK IN DE PRAKTIJK"

Nieuw boek over de methodiekkant van het opbouwwerk

Begin september komt er een nieuw boek uit over belangrijke methodische aandachtspunten en vraagstukken uit het opbouwwerk op buurt-nivo.

Het is een vertaling van het boek "Skills in neighbourhood work", geschreven door Paul Henderson en David Thomas.

Het gaat uitvoerig in op taken die werkers, al of niet in een bepaalde volgorde, uitvoeren als zij in de praktijk aan de gang zijn. De schrijvers hebben die taken in een procesmodel geordend, dat dan een hulpmiddel vormt om greep te krijgen op de praktijk. Zij onderscheiden negen stadia die evenzovele "leerstukken" in het methodisch opbouwwerk vormen. Daarbij gaat het om wat er bij komt kijken als je in een buurt gaat werken, hoe je de buurt kunt leren kennen en in kaart kunt brengen, hoe je structuur in je werkzaamheden kunt aanbrengen, en hoe je vormen van contactlegging met bewoners en buurtorganisaties kunt hanteren. Henderson en Thomas geven vervolgens grote aandacht aan het opzetten en uitbouwen van bewonersorganisaties. Maar ook het vraagstuk van de doelen en prioriteiten en het draaiend houden van bewonersorganisaties komen aan bod.

De laatste onderwerpen zijn tenslotte: het omgaan met vriend en vijand (o.a. beleidsbeïnvloeding, federatieve vormen van samenwerking, in hoeverre ben je bij het beheer van buurtvoorzieningen betrokken?) en het afronden van de contacten met bewonersgroepen.

Al deze kwesties worden behandeld vanuit de gezichtshoek van de werker: Hoe pakt hij/zij vraagstukken aan? Welke overwegingen spelen daarbij een rol?

Vele praktijkvoorbeelden illustreren het boek. Door het grondige haast encyclopedische karakter, waarbij de meeste gebruikte technieken en kneepjes van het vak, de revue passeren is het boek nuttig en bruikbaar voor praktijk en opleiding.

Het verschijnt in de Sociale Bibliotheek bij Van Loghum Slaterus.

Ad Raspe.

LOKALE EKONOMIE BEWEGING IN NIJMEGEN

Al weer even geleden (maar daarom niet minder interessant) kwam de brochure uit over de Lokale economie beweging in Nijmegen; uitgebracht door Arbeid en Milieu in samenwerking met enkele andere bladen. De toenemende economische crisis en werkloosheid maakt het niet alleen nodig dat de slachtoffers van die ontwikkelingen in beweging komen, maar vooral "door mensen in de bedrijven en instellingen in beweging te krijgen en door te laten zien dat het anders kan, door eigen plannen te ontwikkelen in hun regio, in hun bedrijfstak".

Het Actieplan Werkgelegenheid Nijmegen bestaat uit een "losse" organisatie waarbinnen niets "moet" maar van alles "mag". Er nemen mensen aan deel, zowel uit "gevestigde" organen en bonden, alsook vanuit jonge belangen-organisaties.

Het boekje levert een aantal voorbeelden van aangepakte zaken en daarbij gevolgde werkwijzen en is verkrijgbaar door overmaking van \$ 6,10 incl. porto op postgiro 4495231 t.n.v. Stichting Arbeid en Milieu, Middeburg (vermelden Lokale Economie).

Overigens geeft het Actieplan zelf ook een bulletin uit dat plm. 10x per jaar verschijnt en verkrijgbaar is tegen overmaking van \$ 10,- op postgiro 4210176 te Nijmegen, t.n.v. Actieplan Werkgelegenheid Nijmegen.

50 IS TEVEEL VOOR DE LEEFBAARHEID OP STRAAT

De weginrichting moet zó veranderen dat (te) hard rijden in de praktijk onmogelijk wordt. Voor een verlaging van de maximum snelheid zijn wettelijke regels en borden alléén niet voldoende.

Aldus de fietsersbond ENFB, Stop de Kindermoord en de Vereniging Bescherming Voetgangers VBV in het boekje "Snelheid remmen, over weginrichting en aangepaste rijsnelheden".

Het boekje bevat voorbeelden van de verschillende soorten "snelheidsremmers" als hobbels, drempels, rammelstroken, bochten en as-verschuivingen. Met veel tekeningen en foto's wordt het hoe en waarom van allerlei maatregelen uitgelegd. Om mensen die actie voeren voor een veilige(r) woonbuurt inzicht te geven in wat wel en niet mogelijk is.

"Snelheid remmen" kan worden besteld bij de VBV, Bezuidenhoutseweg 121, 2594 AD Den Haag (070 - 471501) of door § 5,-- en § 2,50 verzendkosten over te maken op een der volgende gironummers (met vermelding van de titel):

giro 30255 van de ENFB, postbus 2150, 3440 DD Woerden;

giro 3028836 van Stop de Kindermoord, Keizersgracht 116-2, 1015 CW Amsterdam.

VERSLAG KONGRES UNIVERSITEIT UTRECHT '80 GEREED

Beter laat dan nooit. Onlangs is in boekvorm gereedgekomen het verslag van het kongres "Opbouwwerk, methodiek en emancipatie", dat m.n. "getrokken" door de Utrechtse wetenschapper Henk Bezemer op 25 en 26 september 1980 in de Domstad werd gehouden. Het late verschijnen ervan is volgens de samenstellers vooral veroorzaakt door financiële perikelen. En omdat op het dit voorjaar gehouden opbouwwerk-kongres van de NOW sommigen - onder verwijzing naar Utrecht - al opmerkten dat de "toenmalige" dilemma's nu overwonnen zouden zijn, zou de gedachte opgeld kunnen doen, dat het hier mosterd na de maaltijd betreft. Maar, afgezien van de vraag of allerlei dilemma's zich zo gemakkelijk laten overwinnen, het door Eric van Bavel en Henk Bezemer geredigeerde verslag van 120 pagina's is ondanks genoemde gedateerdheid zeer de moeite waard. Behalve een uitgebreide weergave van de (vele) gehouden inleidingen, bevat het ook goed gekomprimeerde weergaven van zowel de forum-diskussies, als de rond de verschillende thema's gehouden groeps-bijeenkomsten. Het veel-kleurige en massaal bezochte kongres kwam uiteraard niet tot eenduidige konklusies en aanbevelingen; het interessante van het verslag is dan ook vooral gelegen in zijn kwaliteit als "tijds-dokument" en in de interessante verschillen en overeenkomsten in posities en stellingnamen van de woordvoerd(st)ers.

Verkrijgbaar door overmaking van f 17,-- op rekening 94.90.30.538 Centrubank Utrecht, t.n.v. Beheerder IPAW Universiteit Utrecht; onder vermelding van "Congresverslag". Het gironummer van de bank is: 15368.

HERDRUK THEMANUMMER WAO

Het door Marge in december jl. uitgegeven themanummer WAO is opnieuw verkrijgbaar. Het 60 pagina's tellende nummer gaat in op de ontwikkelingen van de WAO, de mogelijkheden van belangenbehartiging vanuit de vakbeweging, de zich plaatselijk en landelijk organiserende belangengroepen en op de betekenis van het arbeidsongeschikt zijn en in de WAO lopen.

Het nummer kost \$ 6,50 en is te bestellen bij Libresso B.V., Postbus 23, 7400 GA Deventer.

EXPERIMENTELE FINANCIERING VOOR DE VERBETERING VAN NAOORLOGSE WONINGEN IN EEN WIJK IN LEEUWARDEN

Eind februari lanceerde de huurdersvereniging Heechterp uit Leeuwarden een voorstel om de woningen in de wijk te verbeteren. In het voorstel worden niet de geijkte financieringspaden voor woningverbetering gevolgd. De huurdersvereniging stelt voor om de - na-oorlogse - woningen in de wijk op te knappen met behulp van loonkostensubsidie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

- Een dergelijke financieringsopzet is voor alle betrokkenen profijtelijk:
- * het opknappen van de ruim 1000 na-oorlogse woningen is voor het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening - als hoedster van het volkshuisvestingsbelang - een goede zaak
 - * de investering die van de verhuurder (het gemeentelijk woningbedrijf) wordt gevraagd blijft relatief beperkt
 - * de werkgelegenheid in de bouw krijgt een extra impuls
 - * en bovenal blijft voor de bewoners de stijging van de woonlasten binnen de perken.

In samenwerking met het Centraal Orgaan Leeuwarden, de plaatselijke opbouwwerkinstelling, heeft de huurdersvereniging Heechterp de nieuwe financieringsopzet uitgewerkt. Dit resulteerde in een berekende huurverhoging van \$ 26,- per maand tegen \$ 56,- per maand volgens de gebruikelijke financieringsopzet. Bovendien levert het Heechterp-plan 200 manjaren werk in de bouw op (exclusief het uitstralingseffect).

Inmiddels heeft de nieuwe (interim-)minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, de heer Nypels, direct na zijn aantreden verklaard dat hij zich zal beijveren het experiment mogelijk te maken. Nu bovendien bekend is geworden dat er 100 miljoen beschikbaar komt voor onder meer woningonderhoudsprojecten, lijkt de doorgang van het experiment definitief.

Vlak voor het ter perse gaan van dit nummer heeft minister Nypels van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het gemeentebestuur van Leeuwarden en de huurdersvereniging van Heechterp laten weten het opknappen van het grootste deel van de wijk financieel mogelijk te willen maken. Daartoe stelt hij in het totaal zes miljoen gulden beschikbaar. Met dit geld kunnen zo'n 600 van de ruim 1000 na-oorlogse woningwet-woningen worden opgeknapt.

Een uitgebreide beschrijving van dit project is te lezen in "Bouw" van 29 - 5 - '82 (nr. 11).

Voor meer informatie:

Arend de Groot, Jim Schuyt
Centraal Orgaan Leeuwarden
058 150775

KULTURELE MINDERHEDEN EN HUN HUISVESTING

Het welzijn van de in ons land woonachtige groepen kulturele minderheden wordt voor een zeer belangrijk deel bepaald door de situatie van hun huisvesting. In het verleden beperkte de aandacht van onderzoekers en beleidsmakers zich in hoofdzaak tot de brandgevaarlijke pensions. De "normale" huisvesting van de minderheden stond aanzienlijk minder in de belangstelling. Dit had te maken met het feit dat men er van uitging dat de buitenlandse werknemers slechts tijdelijk in ons land zijn. Recentelijk is men ervan doordrongen geraakt dat dit verblijf permanent is. Daarnaast speelt een belangrijke rol, dat aanvankelijk de vraag naar gezinshuisvesting onder de kulturele minderheden relatief beperkt was. Dit hield verband met het karakter van de immigratie. De migratie uit landen als Turkije en Marokko was aanvankelijk een mannenaangelegenheid, de gezinnen bleven in het vaderland achter. Pas later kwam de gezinshereniging op gang. De migratie uit Suriname en de Nederlandse Antillen is daarentegen altijd gezinmigratie geweest. Met name de hausse in 1974-1975, vlak voor de onafhankelijkheid van Suriname, vergrootte de vraag naar kwalitatief redelijke en goedkope woningen.

De laatste tijd is de aandacht voor de huisvestingsproblemen van de kulturele minderheden toegenomen. Enkele recente voorbeelden: In opdracht van de gemeente Tilburg onderzocht het Provinciaal Opbouworgaan Noord-Brabant de segregatie in bepaalde Tilburgse wijken. De onderzoekers van het Provinciaal Opbouworgaan konkludeerden -in tegenstelling tot belangrijke Amerikaanse onderzoekers- dat het bij elkaar wonen van Turken, Marokkanen, Surinamers en Antillianen geen samenhang vertoont met de integratie in de dominante samenleving. De concentratie van etnische minderheden is geen opzich-staand-probleem, aldus de onderzoekers. Het zijn de slechte levensomstandigheden van de buurt waar de minderheden wonen die de problemen veroorzaken. Op de vraag van het gemeentebestuur van Tilburg of de problemen tussen de groepen kulturele minderheden onderling en met Nederlandse bevolkingsgroepen effectiever bestreden kunnen worden met een "concentratie-" of met een "spreidingsbeleid" antwoordden de onderzoekers dat beide beleidsuitgangspunten verworpen dienden te worden. Meer heil wordt verwacht van een meer rechtvaardige woningverdeling, de vergroting van het aanbod van grote en vooral goedkope woningen. Daarnaast verdient de verbetering van de woonomgeving en van de woningen een hoge prioriteit. Volgens de medewerkers van het Opbouworgaan verbetert de verhouding tussen de verschillende groepen indien de "materiële basis" van de spanningen wordt weggenomen.

Recente prognoses van het Sociaal Cultureel Planbureau spreken over 225.000 Turkse en 180.000 Marokkaanse Nederlanders in 1990. terwijl de schatting van het aantal uit Suriname afkomstige migranten 215.000 bedraagt. Hoe wil de overheid hen huisvesten? Aldus de vraag van van Amersfoort, van Praag en de Vet in Intermediair van 30 juli j.l. In een tweetal artikelen trachten zij, door het huisvestingsbeleid van Rotterdam en Amsterdam onder de loupe te nemen, te achterhalen welk beleid de overheid voor huisvesting van kulturele minderheden in petto heeft.

In hun eerste bijdrage stellen zij vast dat in de discussie over het beleid dat de overheid dient uit te voeren met betrekking tot de huisvesting van immigranten, drie soorten problemen een rol spelen, ten eerste de slechte huisvesting op zich zelf. Ten tweede de directe gevolgen van de concentratie in bepaalde woonbuurten en tenslotte segregatie als belemmering van de participatie. Wat de Rotterdamse situatie betreft, analyseren Van Amersfoort c.s. vooral het spreidingsbeleid. Gememoreerd wordt de beslissing van de Rotterdamse raad van 1972, om het percentage buitenlanders, Surinamers en Antillianen in wijken en buurten tot vijf te beperken. Deze maatregel werd door de rijksoverheid geschorst. Na de overhaaste besluitvorming in 1972 gaf het college in 1974 opdracht om de huisvestingssituatie van de in de Maasstad woonachtige kulturele minderheden te onderzoeken. Vastgesteld wordt dat de konklusies die in het omvangrijke werkstuk worden getrokken de verdere beeldvorming rond de huisvesting van de minderheden nauwelijks hebben beïnvloed. In 1978 verwoordt het gemeentebestuur opnieuw haar beleidsdoel omtrent de huisvesting van immigranten, namelijk spreiding. Van Amersfoort c.s. zijn voorzichtig met het vellen van een oordeel ten aanzien van het spreidingsbeleid. Dit ondanks de vaak ongezoeten kritiek van de schrijvers op het Rotterdamse beleid: "De ondoorzichtige beleidspraktijk bij de toewijzing van de woningen in oude wijken, waarvan niet duidelijk is of deze wel een onderdeel van het spreidingsbeleid vormt, bemoeilijkt het vellen van een oordeel over de Rotterdamse beleidsvoering".

Na een typering van de Amsterdamse huisvestingssituatie, wordt vastgesteld dat de kulturele minderheden bij de woningdistributie in Amsterdam nimmer een voorkeursbehandeling hebben gehad, de formele distributieregels hebben zich ook nooit tegen de immigranten gekeerd. In de praktijk blijken er echter informele regels te bestaan die wel een achterstelling inhouden. Zo blijken er zogenaamd gesloten buurten te zijn. Bepaalde aantrekkelijke Amsterdamse buurten blijken voor immigranten moeilijk toegankelijk. Tevens bleken er normen te bestaan, zoals "maximaal één allochtoon gezin per trap". Het bekend worden van deze norm leidde tot een politieke rel. Na deze gebeurtenissen heeft het Amsterdamse gemeentebestuur nimmer meer maatregelen genomen die een specifieke behandeling van allochtonen op de woningmarkt inhouden. De woningtoewijzing in Amsterdam geschiedt "zonder aanzien des persoons". Tenslotte stellen Van Amersfoort c.s. de vraag "wel of niet spreiden?" Zij preferen de "rechtlijnige" opstelling van Amsterdam boven het Rotterdamse spreidingsbeleid. Deze mening wordt hen ingegeven door de praktische problemen die aan de Rotterdamse woningverdeling kleven. Zij vrezen namelijk dat pressiegroepen in wijken met een laag percentage immigranten er alles aan zullen doen om dit zo te houden. Dit kan -aldus de schrijvers- een verminderde toewijzing van woningen aan allochtonen tot effect hebben.

* Onderzoek naar segregatie van etnische minderheden in bepaalde Tilburgse buurten. Provinciaal Opbouworgaan Noord Brabant. prijs: f. 45,-

* Immigranten en huisvesting in Nederland 1/2; J.J.M. van Amersfoort, C.S. van Praag en H. de Vet. Deel 1 in *Intermediair*, nr. 30, 30 juli 1982. Deel 2 in nr. 31, 6 augustus 1982.

De samenstellers van MO zullen in de eerstvolgende nummers van dit blad aan enkele landelijke en lokale politici de gelegenheid geven uitspraken te doen over het opbouwwerk.

In dit nummer opent de heer Loek Hermans (VVD) de rij; hij benut de geboden gelegenheid door de volgende vraag op te werpen:

Opbouwwerk ook decentraliseren?

opinie

De laatste jaren is het opbouwwerk onder een toenemende druk komen te staan. De bezuinigingsgolf heeft vele sectoren van de eens zo heilige koe, de verzorgingsstaat, danig aangetast.

Vele randen van onder andere het welzijnswerk zijn afgesneden.

De roep om controleerbaarheid van de nog bestaande sectoren is bepaald nog niet verstomd.

Naast deze bezuinigingsgolf speelde en speelt nog steeds de decentralisatie-operatie, welke vooral voor het welzijnswerk grote consequenties heeft. Het beleid om de lagere overheden uiteindelijk zelf de beslissingsbevoegdheid te geven welke welzijnsvoorzieningen zij, na overleg met de bevolking, in hun provincie of gemeente willen hebben, is niet overal met veel enthousiasme begroet.

Deze decentralisatie-operatie, gestart in het einde van de jaren zeventig, viel samen met de voorhoede van de ombuigingen. De lagere overheden zagen zich daardoor genoodzaakt op vaak scherpe wijze keuzen te maken. In dat proces is het niet verwonderlijk dat het opbouwwerk, nog meer dan voorheen, onder vuur kwam te staan.

De reacties uit die hoek bleven dan ook niet lang uit. De roep om deze werksoort uit de decentralisatie-operatie te halen bereikte "Den Haag". Het eigensoortige karakter van het opbouwwerk plaatst deze werksoort in een vaak controversiële positie ten opzichte van de gemeentebesturen. Het moet dan ook niet uitgesloten worden geacht, dat een aantal gemeenten deze lastige werksoort onder de ombuigingen zullen laten vallen.

Toch denk ik dat er in veel gevallen sprake zal zijn van koudwatervrees. Gemeentebesturen zullen conform de regels van de RBR er alles aan moeten doen om de burgers bij het beleid te betrekken. Daarnaast zullen de wensen en verlangens van de burgers in het beleid tot uiting moeten komen. Niet dat deze voorschriften waterdichte garanties zijn voor het voortbestaan van het opbouwwerk, maar de vrees dat het werk nu van de kaart geveegd zal worden lijkt mij niet juist.

Daarbij komt nog dat in geval van een centraal opgelegd voorschrift over de plaats van het opbouwwerk in het gemeentelijk beleid bij die gemeenten welke deze werksoort toch al niet zo zagen zitten, het zeer de vraag is wat dan het effect zal zijn.

Bij een volwassen democratie op lokaal niveau moet het opbouwwerk naar mijn mening een plaats hebben, maar het gaat mij veel te ver dat van centrale zijde op te leggen. De decentralisatie is gestart om een welzijnsbeleid te creëren dat aansluit bij de werkelijke behoeften en verlangens van de plaatselijke bevolking, de gemeenteraad is een afspiegeling van de verhoudingen in de gemeente en is derhalve in eerste instantie verantwoordelijk voor de gang van zaken in de gemeente. Natuurlijk zal ik niet ontkennen, dat er groepen mensen in de knel zitten die vaak niet in staat zijn hun problemen goed voor het voetlicht te brengen.

Dat is ook de reden dat de VVD in haar uitgangspunten voor een gemeenteraadsprogramma voor de verschillende gemeenten pleit voor het op contractbasis laten werken van opbouwwerkers. Niet het "vastbinden" aan een wijk of groep van mensen zal de komende jaren het uitgangs-

punt moeten zijn maar het flexibel opereren. Dat zal zowel voor de opbouwwerkers als voor de gemeenten een veranderende houding noodzakelijk maken.

Van groot belang voor het hele terrein van het welzijnswerk, maar in het bijzonder voor deze werksoort, is het verantwoording afleggen over wat men gedaan heeft met de subsidiegelden. Inzicht in de werkwijze zodat gemeentebestuurders niet met een eenvoudige pennestreek een eind kunnen maken aan activiteiten is belangrijk.

De waarde van het opbouwwerk voor de komende jaren zal naar mijn mening vooral liggen in het ondersteunen van mensen en groepen bij hun streven naar een grotere mate van zelfstandigheid en onafhankelijkheid.

Het in quarantaine plaatsen van het opbouwwerk maakt deze werksoort tot een kasplantje van de rijksoverheid en daarmee is iedere kracht eraan onttrokken.

Loek Hermans

DE BRULLENDE MUIS

is de toepasselijke naam van het maandelijks informatieblad van de stichting Opbouwwerk in Eindhoven. Op één drieslags gevouwen A-4tje staat summiere informatie over initiatieven en groepen, net zoveel dat de lezer zelf kan beoordelen of hij/zij er meer over wil weten. In het juni-nummer: wijkcomité Philipsdorp 't Schoot wil dat de stadsvernieuwing plaatsvindt ten behoeve van de huidige bewoners en niet ten behoeve van het gemeentelijk beleid; zittende apotheker spant kort geding aan tegen de met ondersteuning van werkgroep Gezond en wel gevestigde nieuwkomer; nieuwe woningen in de Botenbuurt en de aanleg van een woonwagenlokatie en verder nog geluidsoverlast, een 6 - 1 eindstand van de voetbalwedstrijd tussen ambtenaren en buurtbewoners, akkomodatatieproblemen en jongerenactiviteiten.

*Stichting Opbouwwerk Eindhoven,
p/a Dommelstraat 9. (040 - 444214).*

is een mededelingenblad voor het opbouwwerk.

HSA001000003

3
Tijdschriften MO

Prins Mauritslaan 26
2582 LS Den Haag
070-521354.

Organisatie:

Greet Hettinga
Charlotte Knop
Wil van de Leur
Maarten Snel